SAIBABA CENTRAL SCHOOL

SCHOOL TIMES

2015-16

AUGUST-SEPTEMBER

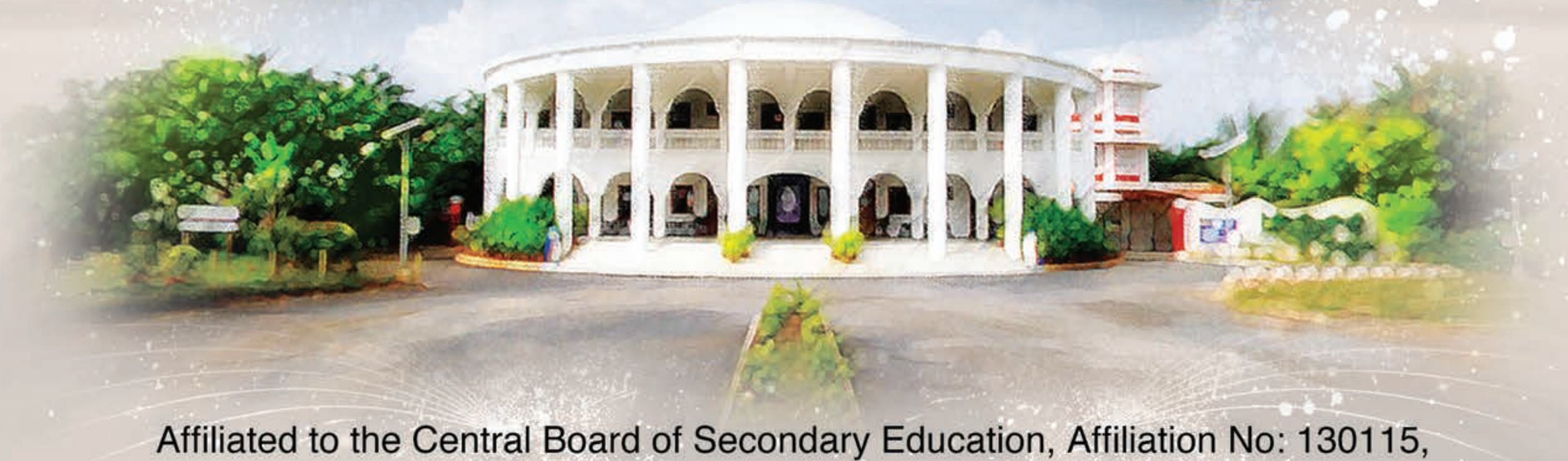

Affiliated to the Central Board of Secondary Education, Affiliation No: 130115,

Saibabuji Nagar, ONGOLE - 523001, A.P

Tel: 08592-200404, 322622, Mob: +91 91777 91798, 96423 90011 Email: info@saibabaschool.com

Website: www.saibabaschool.com www.saibabaschool.edu.in www.saibabaschool.ac.in

Contents

From the Founder 3
Teachers' Day 4
Cycle Expedition 5
Recitation Competition For Kindergarten 5
Cycle Expedition II 6
Handwriting Capsule 6
Drawing Competition 7
Independence Day Celebrations 8
Symposium on Child Labour 9
Grandparents Day 10
Blue Day 11
Field Trips 12
Story Telling 13
Spell Bee 14
Telugu Bhasha Dinotsavam 16
Inter House Carroms Championship 17
Health Checkup 18
School Garden 18
Creative Writing 19
శరశ్చంద్రికలు 20
సాయిబాబా సెంట్రల్ స్కూలులో
విద్యార్థుల ప్రతిజ్ఞ 21
మా అమ్మ ఓబుళమ్మ 22
నేను ప్రస్తుతాన్ని.... 30
శ్రీశ్రీ కవిత 30
మనస్సు 31
ప్రత్యేకత 31
మా తోట 31
విజ్ఞాన యాత్ర 32
కారులో తమాషా 35
మనం కాపాడుకుందాం 36
గులాబీ 37
కోపం తగదు 38
School Life 39
Newspaper 39
Fun Corner 40
National Jokes 40
Life 41
A Teacher 41
10 Ways to Improve Your Personality 41
Jokes 42
Indian Railways 43
Toung Twisters 43
Sri Alluri Seetarama Raju 44
Puzzle Out 46
Books 46
Our Prayer 47

From the Founder:
Sri Sainathuni Sarath Babuji

"We can help our children learn by igniting their love of learning through creating curiosity and a spirit of enquiry in them, an appetite for learning, a hunger for knowledge. If we can kindle this, it is enough: whether we teach them something or not, the child will learn, anybody will learn. This is the key, the formula. Into this formula everything fits that has been researched and said about teaching: inducing and infusing curiosity. If curiosity is there, observation will naturally come. You can't simply ask children to observe nature. They will observe and think, "Okay, we are observing, so what?" Because that also is simply following an instruction. Observation like this doesn't serve the purpose. First, curiosity shouldbe there. Then observation makes sense and serves the purpose".

"What I am saying is, we should infuse the child with a spirit of enquiry. Even when we want him to learn a particular thing, we should begin by asking a question that creates curiosity in the child's mind – like the state of mind of a scientist before he makes a discovery. Especially in the natural sciences and mathematics, where many discoveries have been made, this would be easy to implement. First, motivate the child with questions that make him puzzled about something – his mind should always be puzzled. Then start giving answers to the questions which you yourself have created. By posing questions, that make the child wonder, "what would be the answer?", interest in the answer is created. Then, when you give the answer, it is like giving food to a hungry person, not simply dumping information he won't take because it's not needed!"

In India, 5th September is celebrated as Teachers' Day as a mark of tribute to the contribution made by teachers to the society. 5th September is the birthday of the great philosopher Dr. Sarvepalli Radhakrishnan, who loved learning, and was a well-known diplomat, scholar, President of India and above all a Teacher.

Teachers who love teaching, teach children to love LEARNING.

On 5th September 2015, teachers and children of the School commemorated the birthday of Dr. Sarvepalli Radhakrishnan. The Hon. Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Colonel C V Ramanayya, garlanded his photo. Later, the Principal in his speech said when Dr. Sarvepalli Radhakrishnan became the President of India, he was approached by some of his students and friends and they requested him to allow them to celebrate 5th September, his "Birthday".

In reply, Dr.Radhakrishnan said, "Instead of celebrating the day as my birthday, it would be my proud privilege, if September 5th is observed as Teachers' Day." The request showed Dr.Radhakrishnan's love for teaching.

K. Varshitha, M.V. Tarani and B. Sai Likhitha Sree of class VIII spoke about the greatness of Dr. Sarvepalli Radhakrishnan. Later the children of class IX performed an inspiring skit giving the message that teachers make indelible impressions in the tender hearts of the students and remain most memorable to the students. Boys and girls of class IX sang a melodious English song ' In this moment I say... '

In the afternoon, the management hosted a sumptuous lunch for all teaching and non-teaching staff. This was followed by games in the evening for teachers. The male and female staff played musical chairs, separately and male staff participated in a tug of war game with X class boys. The games were watched and vociferously cheered by the boys and girls of the School. The management hosted the staff of the School to a light snack in the evening. Apart from the fun aspect of the day, it was also a day when one can look back, admire and get inspired by Dr. Radhakrishnan.

Cycle Expedition-I

Cycle Expedition is an educational travel experience that goes on rewarding students, even after they return home. Such educational activity in the School not only provides students many advantages but also gives them the chance to enjoy beautiful scenes of nature and the fresh air. Moreover, it is a great eco-friendly way for fitness and can be enjoyed by both kids and adults alike.

Boys and Girls of VI and VII classes went on a 25 KM adventure on cycles on Sunday, 16 August 2015. The School believes that education is not merely book learning but also should include character building. Adventure activities such as cycling, train the children to face adversity cheerfully and function well. The School conducts such activities frequently. Heavy clouds began to appear in the sky just before they gathered to start and there was a sudden drop in the temperature. Soon it was drizzling. It began to rain steadily soon after. Within a few minutes it began to rain heavily. The children enjoyed aroma of the earth in the air. They had fun in the rain and enjoyed the pleasant and fresh nature. They enjoyed riding cycles in the rain. The students started from Ongole and went to the hills near Marlapadu. They climbed the hills there and were educated about the flora and fauna around the hill.

They passed their time in laughing, talking and cracking jokes. All enjoyed playing Softball, Volleyball, Football and Badminton before they left the campsite. Teachers and non-teaching staff including the Principal and the Hon. Correspondent accompanied the children to ensure safety. Finally the children reached Ongole by 4 pm after a tiring but fun and memorable day.

Recitation Competition for Kindergarten

With young learners, it is infinitely more difficult to grasp the usage of voice variables. Reciting poetry helps place emphasis on the sound and the rhythm of language, thus recitation builds a child's phonemic awareness and helps to solidify a foundation for reading abilities.

A recitation competition was held for Kindergarten on 18 September 2015. The children recited poems with right pitch, voice inflection, and volume. Children practiced well, to pick up patterns and sequences in poetry recitations. As they practiced memorizing the poetry to recite, it helped them to link their memory with audio and visual events.

The Hon. Correspondent and the Principal witnessed the programme and appreciated the winners.

Cycle Expedition-II

Cycling is not only a good outdoor exercise but also teaches us something. Travelling on cycles is an opportunity to know the history and geography of places we visit. While we cycle we can see some beautiful scenes and take time to stop and enjoy it. A cycling trip was organised on 6 September 2015, for the boys and girls of VIII to X classes. They went on a 58km cycle expedition to the beach near Marlapadu. The students started from summer storage tank, Ongole at 7.00 am and took almost 3 hours to reach the seashore at Marlapadu near Eethamukkala.

Children proved that interest and enthusiasm would never allow them to rest. Though they cycled a long distance to the spot, they thoroughly enjoyed games like Softball, Volleyball, Football, Throwball, Kabaddi and Tug of War under the shade of a coconut grove. Some of the children tried to climb the coconut trees while others cheered their efforts.

After the lunch break, children gathered near the sea and enjoyed watching the gentle waves, floating fishing boats and the scenic beauty. On their return journey, the nature was very kind. Clouds began to appear in the sky and there was a sudden drop in the temperature. It rained steadily until they returned Ongole. The children had fun in the rain and enjoyed the pleasant and fresh nature.

The Hon. Correspondent, the Principal, teaching and non-teaching staff accompanied the children to ensure safety. The children reached Ongole by 5 pm after a tiring but fun and memorable day.

Handwriting Capsule

Good handwriting skill is a great asset to a person and creates a good impression. Children can produce legible writing comfortably, if they are encouraged to put a little conscious effort.

Handwriting improvement classes were conducted on 13 August 2015 for I to V class children. The objective was to improve their handwriting style. The coaching concerned forming shapes, sizes, slants, spacing between letters, words, line alignments in a beautiful, legible and understandable way. Mrs. Parvathi, teacher from the English department, gave excellent handwriting training for the children. She explained how to hold the pen, and the distance that must be maintained between the eye and the position of the writing surface. She clearly illustrated how the letters- tall, X-height, even and hanging letters must be written on upper, middle, base and lower lines. The children showed great enthusiasm to improve their handwriting.

Art can play a pivotal role in developing a child's creativity, imagination, cognitive skills, problem solving abilities, fine motor skills and much more. Art helps build self-esteem as children take pride in the works they create. Art helps children to improve their sensory awareness and improves their manual dexterity. This is because a child needs to observe or imagine something, try to recreate what he imagines in his mind and try to match it with reality.

To bring out natural talent for art in the children, the School conducted an Inter House Drawing Competition on 12 September 2015. All the students participated enthusiastically in the competition. Our goal is to encourage students to take up art to develop their creativity and express their feelings. This enhances children's creativity in linking drawing and painting, widening their artistic scope and developing healthy competitive spirit. Different topics were given class wise for the children to draw.

CLASS	TOPICS
II	House with a garden
II	Fruit basket
III	Dancing peacock
IV & V	At the forest At the Zoo A park
VI, VII & VIII	I am with friends on the beach Vegetables and fruit market City life
IX & X	Enjoying the rain with friends Fishing trip Child labour

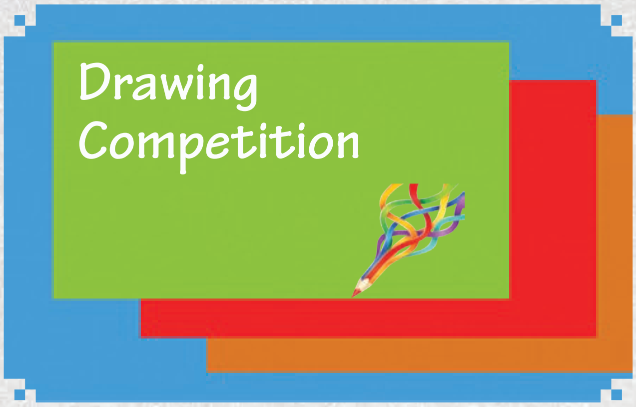

The Hon. Correspondent and the Principal appreciated the winners and distributed the certificates.

The Inter House positions were as under :

Buddha House	I
Krishnadevaraya House	II
Einstein House	III
Mahatma House	IV

INDEPENDENCE DAY CELEBRATIONS

The School celebrated the 69th Independence Day with pomp and grandeur on 15 August 2015. The programme commenced with the national flag being hoisted by the Hon. Correspondent, Major Suresh Babu. There was a magnificent parade in the School playground. The students wore the national colours on their chests proudly and were dressed in the School uniform. The students marched past, house wise, led by the School Pupil Leader to the martial airs played by the School band. All the students were well turned out and marched proudly past the dais saluting the national flag. Later, biscuits were distributed to the students in their classes.

Later a cultural programme celebrating the Independence Day commenced in the Babuji Hall. The welcome speech made by Divya Sree and Sarath of IX class was indeed praise worthy and informed the audience about the significance of 15th August and the necessity of celebrating this memorable day throughout our country. They reminded the audience about achievements of our country in various fields like agriculture, business and IT. They also reminded them of the services rendered by the eminent scientist, the Missile Man, Dr. Abdul Kalam. On this auspicious occasion the Principal, Col C V Ramanayya reminded the students of the immeasurable sacrifices of those who fought for the freedom of our nation and exhorted the students to ensure that they were not in vain.

Subsequently, the cultural programmes were started with great enthusiasm. VI & VII class girls sang the song 'Ye desamegina.' A spectacular dance was performed by 6th and 7th class girls for the song 'Padavoyi Bharateeyuda', which the audience cheered with thunderous applause. VIII, IX & X girls sang a patriotic song 'Gandhi Puttina Desam', X class girls danced wonderfully for the song, `Desh Rangeela', and finally, VIII, IX & X boys made stunning human pyramids which won the hearts of everyone in the audience.

The Independence Day celebrations filled the audience with a spirit of patriotism and instilled the feelings of love, service to the nation and informed them about the responsibility and role of every citizen towards the welfare of our country.

India is a vibrant and diverse land - a country of immense contrast. 1270 million people, live in poverty or wealth in relative harmony. Small farming villages dot the countryside – millions crowd some of the world's largest cities. And what was once a purely agricultural society has become a major industrial power. Here, hard manual labour has always been the norm. But sadly, the labour backbone of many Indian industries is working children. Globally, there are over 250 million child labourers. 100 million of these children go without schooling.

On 10 September 2015,VI to X class children participated in a symposium on Eradication of Child Labour in India and around the world. Parents also attended the symposium. The role-plays enacted by the children depicting the sad plight of child labourers touched the hearts of the audience. The discussions by the children elucidated the root causes of how the happy childhood of children is destroyed by labour, poverty and debt. They also showed how the children are forced into begging by anti social elements. As a result of the foregoing, child labour has become a great social problem and millions of children are now deprived of a carefree childhood.

Madhav and his team discussed about the various manifestations of child labour. Spandana and her team conferred on the root causes of child labour in India. Alekhya and her team discussed about the role played by NGOs in eliminating child labour and help being given to the children and parents. Sai Sutha and his team discussed about the steps to be taken by the government to eradicate child labour. Tejaswi of class X led the programme effectively. At the end she said, "As citizens of India, we can at least make the downtrodden aware of the need for formal education. We can eliminate child labour so as to provide those helpless children a chance. They should enhance their capacities to the fullest extent possible and contribute their best for making this world a better place to live in."

Symposium on Child Labour

The discussion and the role-plays concluded that elimination of poverty, free and compulsory education, proper and strict implementation of the labour laws and abolishment of child trafficking can go a long way in solving the problem of child labour.

The Hon. Correspondent and the Principal thanked the parents for witnessing the programme and appreciated the deep thoughts and stellar performances by the children in both discussions and role-plays. The English department was lauded for their hard work in making the seminar a success.

Who waits most eagerly for you to come home after school? Who will always cuddle, hug and comfort you and never scold you? Who tells you interesting stories, makes you happy, and gives sensible advice? It is of course, your grandparents. Grandparents have immense love for their grandchildren and pamper them a lot. At their age they are free from other responsibilities and can afford to play with their grandchildren and immerse them in love. But, as nuclear families are becoming more common, many children stay apart from grandparents and can't spend much time with them. Such children wait eagerly to meet them in vacations when they can get their share of love and care from their grandparents.

The grandparents are an indispensable part of the family to young minds. They understand the needs and the changing demands of the next generation and deal with them with sympathy. Parents these days are a harassed lot. They have too many things to do with too little time. Grandparents have the love and inclination to spend time with grandchildren.

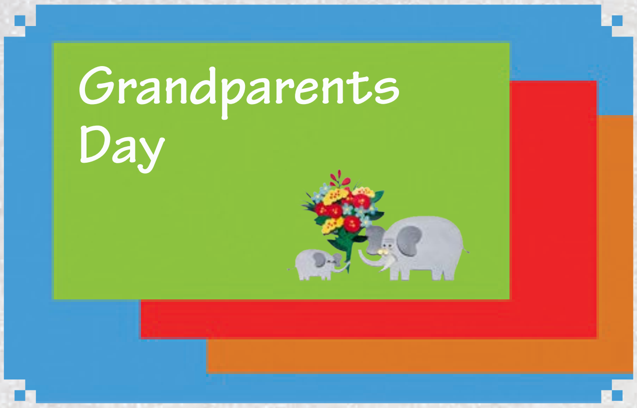

The School organised Grandparents Day on 11 Sep 2015. Our tiny tots celebrated the occasion grandly in Babuji Hall amidst their affectionate grandparents and even great grandparents. The venue was adorned with colourful buntings, balloons and painted cut outs of pots, flowers, trees, birds, clouds, fish, fruits and many other art objects. All these were done by the tiny tots of the Kindergarten. Children spoke in their sweet tones why they love their grandparents. Some said it was because they make tasty dosas, snacks and delicious dishes and tell interesting stories to them. Others spoke of the love showered on them by their grandparents. The tales or stories that the elderly tell at the bedtime to their grandchildren help them learn a lot about life and also develop their interest in social events and activities.

The School organised fun filled and exciting games like threading beads, lemon and spoon race, and musical chairs for the grandparents. The grandparents participated in all games and proved that they are still young at heart and have the competitive spirit. The grandchildren encouraged their grandparents by lustily cheering them in every game. LKG and UKG participated in tug of war separately and showed their might. The grandparents cheered their grandchildren to hold and tug the rope firmly to win the game. The parents and the grandparents of our tiny tots enjoyed this day of fun with their grandchildren. The programme was not only memorable for everyone but also led the tiny tots to learn the social values and also virtues like honesty, kindness, gratitude, etc.

The Hon. Correspondent and the Principal witnessed the programme and expressed their gratitude to all. The grandparents and parents distributed the prizes for the winners in different fun games. All children of KG were awarded prizes for participation.

Open our eyes and everything we see is colourful. We all live in a world where colour is often a part of our daily lives.

The School organised a spectacular event-`Blue Day' on Thursday, 13August 2015. Tiny Tots of the Kindergarten sections celebrated the Blue Day with full zest and excitement.

It was magnificent to watch all kids and teachers dressed up in Blue. All the children made cutouts of pots, flowers and birds and painted them blue. They brought blue objects like water bottles, car, kitchenware and small tubs from their homes. The Kindergarten sections were adorned with blue ribbons, balloons, buntings and flowers. All the little angels enthusiastically presented songs like B-L-U-E Hi! Ho!! Do you know? I am a blue whale… and spoke sentences describing blue sky, birds, flowers, umbrella, hat, pen, schoolbags and many other everyday articles. Their tender hands were also involved in activities like making a blue bird out of wool and blue Ice-cream out of cotton. They also enjoyed making blue alphabets, words train and blue palm prints.

The Hon. Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Col C V Ramanayya witnessed the Blue Day celebrations. These programmes introduce the child to the joy of learning in the initial years of life and will help to open the young minds and bring all-round growth and shape personality.

Field trips give children a welcome break in the school routine. They have tremendous educational possibilities, as students learn more from actual hands-on experience, rather than by simply reading a book or listening to the teacher in their classrooms. Involvement in a real world experience makes learning more meaningful and memorable compared to regular classroom instructional programmes. Students will develop questions to be asked, write articles, reports, letters of gratitude, or evaluate their experiences in the form of a diary entry after the field trips. By encouraging children through such activities, they can develop different concrete skills such as note taking, speaking and writing skills.

The School organised various field trips class wise from 17th to 21st August 2015. I, II, III and VI classes visited an Emu Farm near Marlapadu; IV and V classes visited the Milk Diary at Pernamitta, Ongole; VIII and IX classes visited a Prawn hatchery unit at Eethamukkala and VII & X classes visited a Sericulture unit at Gundlapalli. The Kindergarten kids visited Nirmal Nagar Park in Ongole and enjoyed singing rhymes and playing games.

I, II, III and VI class children who visited Emu farm on various days cried 'Ohhhhh....!' on seeing Emu birds which could reach 1.9 m height and weigh up to 60kg. They enjoyed the loud booming, drumming and grunting sounds of Emu birds, which can be heard up to 2 km away. Children understood that Emu's eggs and flesh are very expensive and its oil is used in medicine. Children wrote of the many advantages of Emu bird besides how they shared their new experience and knowledge with their friends. They were surprised to see an incubator for the first time and were extremely happy to touch the big eggs of the birds, which can weigh nearly a kilogram. Children really enjoyed seeing such strange big birds. This educational trip gave them practical knowledge by seeing, touching and learning.

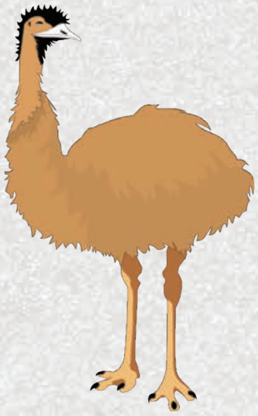

On another day, VII and X class children visited a Sericulture unit. They wrote in their reports that they had initially thought that it would not be interesting to watch a bunch of worms that were wrapped up like mummies in a white cocoon. But they felt that they were happily proved wrong. They enjoyed travelling in the School buses as they went through the Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation and the scenic path near Gundlakamma reservoir and finally reached the Sericulture unit. Children listened with interest when the owner Mr. Mastanvali talked about different stages and processes involved in unraveling the threads from the cocoons which are the main ingredient in silk.

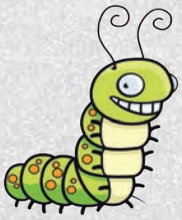

VIII and IX class children visited Sai Saran Prawn hatchery at Eethamukkala. They expressed the opinion that education is not mere studying but knowing how things are made. They were satisfied as they got the answers for all their questions through real time experience. They learnt that sea algae were brought from Cochin to feed the prawns. They also observed algae cells under the microscope and found black rectangular spots on it and practically observed the effort involved in prawn hatching. While they were on the subject they also learnt about low and high tides in the sea.

The children of IV and V classes visited the Milk Dairy and felt very glad for having witnessed the entire functioning and processing involved in the purification of milk and packing process. The students also learned about the extraction of milk powder. They wondered to see big silos, which can hold up to1 lakh litres of milk maintained at 5 degrees centigrade. The personnel of the unit explained the process from the arrival of milk at the unit to the dispatch of the finished product to the consumer. The students were very happy to learn so much about milk and how a packet of milk reaches their house every morning.

Our tiny tots were not to be left behind the seniors as they visited Nirmal Nagar Park where they enjoyed playing, sliding, hopping and singing rhymes. The fresh air mixed with the sound of the chattering of young kids and there was absolute happiness prevailing on all young faces.

Children of all standards felt that all in all, the fieldtrips are educative, interesting and fun. Hence, fieldtrips not only give lots of fun but they can also be very valuable learning experiences for children and help them to build background knowledge, communication skills and vocabulary which are very important for success in school and life.

How often do parents or elders engage in storytelling with young children? The answer, these days, may be rarely or never. Nowadays, with extreme amount of pressure on young parents, the complexities of a nuclear family, lesser amount of free time available, and the addiction towards technological gadgets, the art of storytelling is getting lost. As most things in parenting and childhood often lead up to, storytelling too plays a crucial part in helping develop the child's overall personality.

The School organised a storytelling competition for Kindergarten on 21 and 24 August 2015 for LKG and UKG respectively. The kids told moral stories and message-oriented fables in a comfortable setting. They narrated the stories 'One Monkey and Two Cats' and 'The Little Bear' with good expressions and gestures. The cute performances of little champs were enjoyed and appreciated by everyone.

The Hon. Correspondent and the Principal witnessed the programme and appreciated their enthusiasm. They said that this kind of programme provides innumerable advantages for kids, especially in the formative years of every child.

The valuable learning outcome of spell bee results in the children gaining competency over vocabulary and spellings. The ability to understand more words will allow children enjoy reading extensively and excel in writing as well.

The School conducted an Inter House Spell Bee contest for both juniors and seniors on 14th August 2015. A preliminary round was conducted in which around 12-15 students were selected from each class and the final contest was conducted in Babuji Hall. In the first round, seniors were asked five spellings each. The best scorers qualified for the second round in which they had to give the right spelling and usage. On other hand juniors were asked five spellings in the first round and three more difficult words in the second round.

The children in the audience cheered and encouraged their houses. The Hon. Correspondent, Major Suresh Babu appreciated the performance of the children and suggested the English department to train the children in the usage of words so that they can enhance their vocabulary. The Principal, Colonel C.V. Ramanayya appreciated the winners and said a child's confidence level is boosted after entering into such competitions.

The winners are:

Juniors

NAME	CLASS	HOUSE
G. Himeshsri Nag	I	Buddha
Sai Srinidhi Rao	I	Einstein
C. Lalitha Saranya	I	Buddha
T.L.N. Bharadwaj	I	Krishnadevaraya
G. Sri Hasini	II	Einstein
Sk. Faheman Hussain	II	Einstein
P. Nikhil Ram	II	Mahatma
P. Renuka Vengamamba	III	Krishnadevaraya
M. Kalyana Deep	III	Mahatma
R. Haswanth Sai	III	Einstein
P. Neha	IV	Mahatma
P. Dharani	IV	Buddha
M. Sree Shirin	V	Einstein
S. Syanthani	V	Mahatma
K.V.L.N Kushal	V	Einstein
K. Madhulika	V	Einstein

Seniors

V. Sevita Laasya	VI	Einstein
Ch.V. Snehitha	VI	Mahatma
P. Vindya	VII	Mahatma
V. Haripriya	VII	Buddha
P.V.V.S. Pranava Sai	VIII	Krishnadevarya

Overall House Positions

Einstein	I place
Mahatma	II place
Buddha	III place
Krishnadevaraya	III place

Telugu Bhasha Dinotsavam

Telugu Basha Dinotsavam was celebrated in the School on 30th August 2015 with great zeal to commemorate the 152nd birth anniversary of Sri Gidugu Rammurthy Panthulu, who was a Telugu writer and one of the earliest modern Telugu linguists and social visionaries during the British rule. The programme commenced with the garlanding of the photo of the scholar by the Hon. Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Colonel C.V. Ramanayya. B. Ishitha of class X gave a wonderful speech in Telugu about the services rendered to the Telugu language by Sri Gidugu Rammurthy. She said that he had championed the cause of using language comprehensible to the common man 'Vyavaharika Basha' as opposed to the scholastic language 'Grandhika Basha'. He once again proved the words "Desa bhashalandu Telugu lessa" of the great emperor, a polyglot, Srikrishnadevaraya, depicting Telugu as the most versatile language.

Various writing competitions were held on this auspicious occasion as follows:

CLASS	COMPETITION
I	Talakattu Padaalu
II	Dheergam Padaalu
III	Neeku Nachina Puvvu (Your favourite flower)
IV & V	A moral story
VI to X	Essay writing

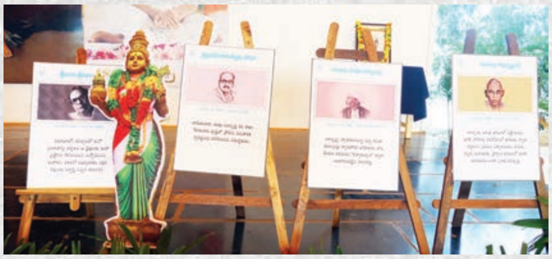

The Hon. Correspondent and the Principal gave Merit Certificates to the winners and congratulated them.

Carroms is one of the world's favorite indoor board games. The game is believed to have originated hundreds of years ago. Carroms is a game that requires skill, practice, and determination as well as physical and mental skill. It can be played at all ages and its popularity is steadily growing.

An Inter House Carroms Championship was held on 18th and 19th August 2015. Girls and boys of IV to X class participated enthusiastically in the league matches separately. Two girls and two boys were selected class wise and house wise for the semi finals. Children showed their techniques in flicking the striker with index shots, middle finger shots, thumb shots and scissors style. They used all their skill in shooting the pieces into the right pockets on the board. In the finals, children gave their best in the game to sink all of their pieces before their opponent managed to sink theirs and the shots were almost continuous and there was a tug of war among all the houses for the first place. However, Krishnadevaraya house showed an outstanding performance and bagged the first place. Buddha House stood second. Einstein and Mahatma houses stood joint third.

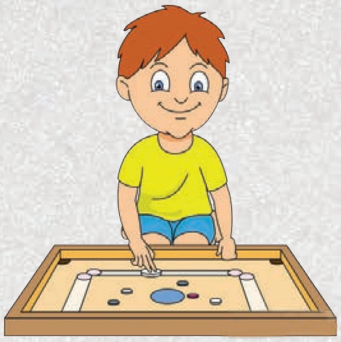

INTER HOUSE CARROMS CHAMPIONSHIP

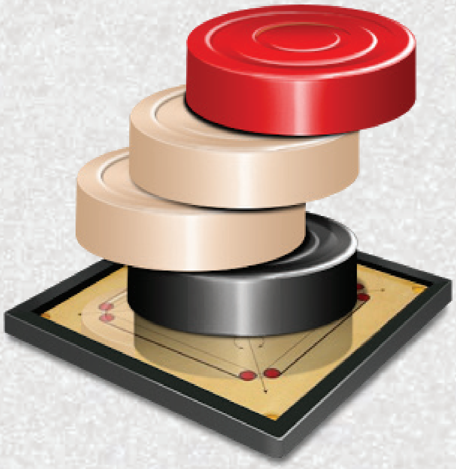

It is very true that Health is Wealth. It is only our good health, which stays with us in any bad or good circumstances. If our health is good, we can bear any travail in our life. If one were not healthy, he/she would definitely not enjoy life. Regular health check up can help find problems before they start. They also can help us to find health problems early, when the chances for treatment and cure are better.

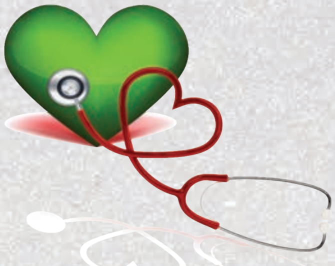

The School organised a health check up on 12, 13 and 14th August 2015 for all the children to know their health condition and make parents aware of health problems if any. Dr. B. Srinivasulu Reddy and Dr. P. Vinay kumar who are very experienced doctors of Ongole, examined all the students and suggested them health tips. Experts from The Modern Eye Research Center, Ongole checked the eyesight of every child in the School. The health report of every child is sent to his/her parents for them to take any follow up action if necessary.

School Garden

CREATIVE WRITING

English & Telugu

Poems, Essays, Stories

పెద్దల మాట

శరశ్చంద్రికలు

శ్రీబాబూజీ సత్సంగాలలోని కొన్ని భాగాలు

విద్యాసక్తి

శ్రీబాబూజీ 1983వ సంవత్సరంలో ఒంగోలు పట్టణంలో సాయిబాబా సెంట్రల్ స్కూల్‌ను స్థాపించారు. ప్రకాశం జిల్లాలో అత్యుత్తమమైన స్కూలుగా సాయిబాబా సెంట్రల్ స్కూల్ పేరెన్నికగన్నది. పిల్లల విద్య విషయంలో శ్రీబాబూజీ అమలులో పెట్టిన నవీన దృక్పథాన్ని అలాగే కొనసాగించడానికి స్కూలు యాజమాన్యం, సిబ్బంది నిరంతరమూ కృషి చేస్తున్నారు. శ్రీబాబూజీ స్కూలు కోసం రూపొందించిన "(జీవితంలో) నేర్చుకోవడాన్ని ప్రేమించడం, (జీవితాన్ని) ప్రేమించడాన్ని నేర్చుకోవడం" అనే ఆదర్శం (motto) విద్యపట్ల శ్రీబాబూజీ దృక్పథాన్ని తెలియజేస్తుంది.

భక్తుడు: గురువుగారూ! పిల్లల చదువుకు సంబంధించి నాదొక ప్రశ్న: పిల్లలకు ఇంటిదగ్గర, స్కూలులోనూ ఎటువంటి విలువలు నేర్పాలి?

శ్రీబాబూజీ:ఒకరి విలువలను పిల్లల మీద రుద్దడం విద్య యొక్క ఉద్దేశ్యం కాకూడదు, ఈ ప్రపంచంలో ఎలా నడుచుకోవాలో అనే విషయాన్ని వారికై వారే నేర్చుకొనేలా వారిని తీర్చిదిద్దడం, వారికి ఆ సామర్థ్యాన్ని కలిగించడం విద్య యొక్క ప్రయోజనం. ఉదాహరణకు – ఎలా చదవాలి, ఎలా వ్రాయాలి, ఎలా నేర్చుకోవాలి, ఏదైనా సబ్జెక్టు గురించి మరింత లోతుగా తెలుసుకోవాలంటే వెబ్‌లో ఎలా చూడాలి... ఇలాంటి వాటిని పిల్లలకు నేర్పించాలి.

పిల్లలను ఆలోచింపజేసేలా వారి మెదడుకు విజ్ఞాన విషయాల మేతను అందించడం నాకు ఇష్టం. బాబా గురించి కానివ్వండి, నాస్తికత గురించి కానివ్వండి, హేతువాదమైనా, కమ్యూనిజమైనా, అదేదైనా సరే వాటిని పిల్లల మనస్సుల్లోనికి ఎక్కించడం గానీ, వాటిని వారి మీద రుద్దడం గానీ చెయ్యవద్దు. ప్రతి విషయాన్నీ వారికై వారే కనుక్కొనేలా, తెలుసుకొనేలా చేయండి. వివిధ రకాలైన విశ్వాసాలను వారి మనస్సుల్లోనికి ఎక్కించాల్సిన అవసరం లేదు.

పిల్లలకు మతపరమైన విద్యను అందించడాన్ని వ్యక్తిగతంగా నేను వ్యతిరేకిస్తాను. నేను స్కూలు నడుపుతున్నప్పుడు నేను ఆ ప్రకారంగా మతపరమైన విద్యను నేర్పలేదు. నేను స్కూలు కోసం వ్రాసిన ప్రార్థనలో కనీసం బాబా పేరు కూడా లేదు. ఆ ప్రార్థనలో అన్వేషణాస్ఫూర్తిని, ప్రేమను మేల్కొలిపే ఒక విశ్వవ్యాపకమైన నియమాన్ని, మానవాతీతమైన ఆదర్శాన్ని వారు ప్రార్థిస్తారు. అది భగవంతుడు కూడా కాదు – అన్నింటికీ అతీతమైన ఆదర్శం. అలా చెయ్యడాన్ని నేను ఇష్టపడతాను.

పిల్లలకు నేర్చుకోవడాన్ని ప్రేమించే గుణాన్ని అలవాటు చెయ్యండి, ఆలోచించే సామర్థ్యాన్ని ఇవ్వండి. వారి ఆలోచనలకు పరిధులు నిర్దేశించవద్దు. భగవంతుడు అంటే ఎవరో మీరు వారికి చెప్పవద్దు. నేను చదువుకొనేటప్పుడు సాయిబాబా భగవంతుడు అని నాకెవ్వరూ చెప్పలేదు. తరువాత నేను సాయిబాబా భక్తుణ్ణి అయ్యాను. వారు పూజించే దైవాన్ని వారి వ్యక్తిగతమైన ఎంపిక కానివ్వండి. పిల్లలకు నేర్చుకోవడానికి, వారి విలువలను వారు ఏర్పరచుకొని ఆచరించడానికి అవసరమైన స్వేచ్ఛావాతావరణాన్ని కల్పించాలి. బాబా కూడా ఇదే బోధించారని నేను అనుకుంటున్నాను.

సాయిబాబా సెంట్రల్ స్కూలులో విద్యార్థుల ప్రతిజ్ఞ

నా మనస్సు ఎప్పుడూ జిజ్ఞాసను, నేర్చుకోవాలనే దృక్పథాన్ని కలిగియుండాలి.
అర్థరహితమైన వ్యర్థాచారాలతో, మూఢవిశ్వాసాలతో నా వివేకాన్ని అంధకారం కానివ్వను.
నా మనస్సు ఎప్పుడూ సంకుచితభావాలకు, వికారాలకు, జాతి, కుల, మత, వర్గ ప్రాంతీయ భావాలకు లోనుకానివ్వను.
నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తూ, ఒక ఆదర్శ ప్రపంచ పౌరునిగా ఎదిగేందుకు శ్రమిస్తాను(ప్రయత్నిస్తాను).
ఇతరుల నుంచి నేను ఏది ఆశిస్తానో అదే విధంగా నేను ఇతరుల పట్ల నడుచుకుంటాను.
నాకు గానీ, నా ఉపాధ్యాయులకు గానీ లేక నా తోటి విద్యార్థులకు గాని అపకీర్తిని కలిగించే ఏ పనులు నేను చేయను.
నా మనస్సులో అధైర్యమునకు తావు లేకుండా ఎప్పుడూ తల ఎత్తుకునే జీవిస్తాను.
మనమందరం గర్వించే విధంగా నా పాఠశాలను ఒక అందమైన, ఆనందమైన ప్రదేశముగా ఉంచేందుకు నిరంతరము శ్రమిస్తాను.
ఇదే నేను భక్తిపూర్వకంగా చేసే ప్రతిజ్ఞ, నా హృదయ ప్రార్థన

- శ్రీ బాబూజీ

మా అమ్మ ఓబుళమ్మ

మా అమ్మ ఓబుళమ్మ కడపజిల్లా, పూర్వపు కమలాపురం తాలూకా, నేటి వీరప్పనాయుని మండలంలోని ఉత్తరపాలగిరి గ్రామంలో క్రీ.శ. 1911 ప్రాంతాల జన్మించింది. మా అమ్మ తండ్రి ముచ్చుగుంట్ల సుబ్బిరెడ్డి, మంచి పలుకుబడి వున్న సంసారి. అయితే చండశాసనుడు. ఆయనకు అయిదు మంది సంతానం. మొదట కొడుకు, ఆ తర్వాత నలుగురు ఆడపిల్లలు. ఆడపిల్లలలో మా అమ్మ మూడవది. కూలీలు చాలా అవసరమైతే తప్ప, పొలం పనులన్నీ తన అయిదు మంది బిడ్డలతోనే చేయించేవాడట. వేరుశెనగకాయల పాపనాల కాలంలో గుంటకతో పాసిన కట్టెనంతా ఏరి 'ఓదెలు' (కుప్పలు)గా పెడతారు. మరుసటి రోజు ఆ ఓదెలను ఎద్దుల బండిపైకి ఎగేసి (ఎగిరేసి) మేటలాగా బండిపైన తాళ్ళతో బిగించి కళ్లంకు తోలుకపోతారు.

ఆయన ఆ ఓదెలను ఈ నలుగురు ఆడపిల్లలతోనే ఎగేయించే వాడంట. బండిపైన మేట ఎత్తు పెరిగేకొద్దీ ఓదెలను అంతపైకి ఎగెయ్యాలంటే చిన్న ఆడపిల్లలకు సాధ్యపడేది కాదంట. కూతుళ్ళతో ఆ తండ్రి ఆ పని చేయించే నాటికి మా అమ్మకు 12 ఏళ్ళుంటాయేమో! ఆమె "నాయనా! చేతులు, భుజాలు నొస్తున్నాయి, యింక ఎగేయలేను" అని అర్థించిందంట. ఆ చండశాసనుడు "కుటుంబం నిలబెట్టడానికి వున్నది ఒక్కడు. మిమ్మల్నందరినీ సాగనంపాలంటే మాటలా? నోరు మూసుకొని చెప్పినపని చెయ్యండి! లేదంటే యీ రోజంతా పస్తుండాల్సిందే" అని దబాయించే వాడంట. మిగతా ముగ్గురు ఆడపిల్లలు కూడా ఇదే పరిస్థితిని ఎదుర్కొని వుంటారు. కానీ ఆ తండ్రికి భయపడి ఎదురు మాట్లాడలేకపోయారు. కానీ మా అమ్మ, ఆ చిన్న వయసులోనే చండశాసనుడైన తన తండ్రికి తన కష్టం చెప్పుకుందంటే, ఆమె తనకు భవిష్యత్తులో రాబోయే కష్టాలను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనగలగడానికి అది పునాది.

మా జేజి (నాయనమ్మ) మా తండ్రికి వివాహం చేయాలనుకొనే నాటికి మా అమ్మకంటే పెద్దవాళ్ళిద్దరికి వివాహమైపోయింది. తర్వాతి వంతు మా అమ్మ ఓబుళమ్మది. అప్పటికామె వయస్సు 18-19 సంవత్సరాలుండవచ్చు. మా తండ్రి వాళ్ళమ్మలాగే చక్కని ముఖవర్చస్సు, దబ్బపండు వంటి మేని ఛాయవాడు. మా అమ్మను తన పెద్దకుమారునికిచ్చి వివాహం చేయమని మా నాయనమ్మ మా తాత దగ్గరికి రాయబారం పంపింది. విషయం విన్నవెంటనే ఆయన కస్సుమని "అన్ని దురలవాట్లున్న గాడిదకు చస్తే నా బిడ్డనివ్వను. ఆ ప్రసక్తి యింకెప్పుడు తన దగ్గర తీసుకురావద్దని" ఖరాఖండిగా చెప్పి పంపాడు. ఈలోగా ఆయన క్షయరోగం బారిన పడ్డాడు. ఆ యింటి కోడలు (మా అమ్మ వదిన) పెత్తనమంతా తనదే కాబట్టి మిగిలిన ఆ యిద్దరాడబిడ్డలను ఎంత తొందరగా బయటకు సాగనంపితే తనకంత మేలన్న ఆలోచనతో క్షయరోగైన తన మామ అడ్డంకి వుండదన్న నమ్మకంతో, తన భర్తెప్పుడూ తాను గీచిన గీటు దాటడన్న నమ్మకంతో, మా నాయనమ్మతో సంప్రదించి మా తల్లిదండ్రుల వివాహానికి ఏర్పాటు చేయించింది. మా తండ్రి దురలవాట్లపై విసుగు చెందిన మా నాయనమ్మ ముందు జాగ్రత్త చర్యగా మా తండ్రికొచ్చే ఆస్తిలో వాటాగా ఇంటిలో మూడోభాగం, వ్యవసాయ బావుల క్రింది సాగుభూమి రెండెకరాలు, మెట్ట పొలం నాలుగెకరాలు మా అమ్మ పేర వ్రాయించి రిజిష్టర్ చేయించింది. వివాహం జరిగిపోయింది. తన వదిన తనను చిన్నచూపు చూస్తుండడం వల్ల పెండ్లి అయిననాటి నుండి చనిపోయే వరకు కూడ మా అమ్మ పుట్టింటి దాపులకే పోలేదు.

మా అమ్మ చాలా పొదుపరి. చిన్న గుడ్డపేలిక కూడా పారేసేది కాదు. దాంతో తాడుపేని చంటివానికి 'కాలితాడు' వేసి మంచంలో కాపలా అవసరం లేకుండా పడుకోబెట్టవచ్చని ఆమె ఆలోచన. నారపోచగానీ, దారంగానీ దొరికితే పిల్లలకు బొంగరం తిప్పుకొనే తాడు (జాటీ/జాలీ) చేయవచ్చంటుంది – అనడమే కాదు ఆచరించింది కూడా.
పుట్టుకతో నేను బలహీనుడిని. బ్రతికి బట్ట కడతానని ఎవరూ అనుకోలేదు. చిన్న బిడ్డగా వున్నప్పుడు 'కాలితాడు' వేసి మండువా లోగిల్లో మంచం మీద పడుకోబెట్టే వారంట. ఒక ప్రక్కకు వత్తిగిల బడితే మళ్ళీ రెండోవైపుకు తిరగలేకపోయేవాడినంట. అలా ఒక ప్రక్కకే పడుకోవడం వల్ల నా లేత చెవి(కుడి) మూసుకుపోయిందంట. ఇది గమనించిన మా అమ్మ ఆ చెవిని ఆముదంతో 6 నెలలపాటు సాది, సాది (ఆమెకు తెలిసిన వైద్యం అదే) చక్కజేసిందంట. నాకు జ్ఞాపకం వచ్చినప్పటి నుండి ఎడమ చెవి కంటే కుడి చెవికి వినికిడి శక్తి తక్కువగా వుంది. ఆ లోపం చెవిమూసుకు పోవడంవల్లనా, లేక మరొక కారణం వల్లనా అన్నది తెలియదు.

మామిడి పండ్ల కాలంలో చాలామంది పిల్లలు కొనుక్కొని తింటుంటారు. కానీ ఆర్థిక యిబ్బందుల వల్ల మేమా సౌకర్యానికి నోచుకోలేకపోయాం. మా అమ్మ మనసు ఎంత తల్లడిల్లిందో, ఒకసారి రెండు అంటు మామిడికాయలు (బెంగుళూరు కాయలు) సంపాదించి కండకోసి మా ముగ్గురికి తినిపించి (అప్పటికి ప్రభాకరుడు చిన్నవాడు) తానా తోళ్ళు నమిలి తినడం నాకు బాగా గుర్తు.
మా వూళ్ళో వడలరామక్క అనే ఆమె అలసంద వడలు, అప్పచ్చులు, కజ్జికాయలు, కారాలు (కారెంపూస) ఊరంతా తిరిగి ప్రతిరోజూ అమ్మేది. ఆ రోజుల్లో ద్రవ్య చలామణి (రూపాయకు 192 దమ్మిడీలు లేక 64 బొట్లు/కాణీలు లేక 16 అణాలు లేక 8 అడ్డగలు/బేడలు లేక 4 పావలాలు లేక 2 అర్థరూపాయలు) చాలా తక్కువ.

వస్తు మార్పిడి విధానంలో, ఉన్నవాళ్ళు ధాన్యం యిచ్చి తమకు తమ బిడ్డలకు కావలసినవి కొనేవారు. ఆ రోజుల్లో ఆ రామక్క దగ్గర తినుబండారాలు కొనుక్కోవడం ఒక అంతస్తులో వున్నవాళ్ళకు తప్ప సామాన్యులకు సాధ్యమయ్యేది కాదు. మా యింట్లో డబ్బుండేది కాదు. గింజలు ఎప్పుడూ నిండుకొని వుండేవి. ఆ వడల రామక్క జొన్నలు, రాగులు మాత్రమే తీసుకొనేది. అందరి పిల్లలు తినడం చూసి తన బిడ్డలకా అదృష్టం లేదని మా అమ్మ మనసులో బాధపడుతూండడం నేనెరుగుదును. మాలో మూడోవాడు ఆశపోతు. వాటికోసం వాడు గొడవచేసి ఏడ్చేవాడు. పాపం! ఆ తల్లి ఎంత అవస్థ పడిందోగాని, ఒకరోజు రామక్క వడలు మూడు సంపాదించింది. ప్రభాకరుడు చంటిపిల్లవాడు కాబట్టి మిగిలిన ముగ్గురికి తలా ఒకటి యిచ్చింది. మూడోవాడు తన వడను ఆవురావురని తిని ఇంకా కావాలని గొడవ చేయడం మొదలు పెట్టాడు. అప్పటికి సగమే తిన్న నా భాగం వానికిచ్చి ఏడ్పు మాన్పించింది మా అమ్మ.

పాలగిరిలో వున్నంత కాలం మా అమ్మ పత్తిరాట్నంతో పత్తిలోని గింజలుతీసి, దూది ఏకించి, ఏకులుగా చుట్టి, గాంధీరాట్నంతో నూలు వడికి, కండెలు చుట్టి, ఆసుగొయ్యతో ఆ కండెలను అసుమానులో పోసి, వాటిని 'సీడ్ల'గా చుట్టి, ఆ తర్వాత వాటిని నీళ్ళలో కొద్దిరోజులు నానబెట్టి, పిల్లలమైన మాతో తొక్కించి, ఎండబెట్టి, మా వూళ్ళోని సాలెవాండ్లతో నేయించి, ఆ గుడ్డతో మాకు చొక్కాలు, నిక్కర్లు, కప్పుకొనేందుకు దుప్పట్లు కుట్టించేది. మాకు ఆ పాలగిరిలో వున్నన్నాళ్ళూ ముతక బట్టలే. ఎవరైనా మిల్లు బట్టలు వేసుకోగా చూసినప్పుడు మా అమ్మతో "ఆ నేత బట్టలు నాకొద్దు – మిల్లుబట్టల చొక్కాలు, నిక్కర్లు కావాల – లేకపోతే బడికి పోనని" అలిగితే బ్రతిమాలి, బామాలి నన్ను స్కూలుకు పంపి చదివించిన ఘనత ఆ తల్లిదే!

మాది పేద కుటుంబం, కాబట్టి, మా అమ్మ నిరంతరం శ్రమిస్తూ వుండేది. పాలగిరిలో వున్నంత కాలం ప్రతిరోజు వంట చేసి చేనుకుపోవడం, వచ్చేటప్పుడు పశువులకు గడ్డి తేవడం, గేదెలకు పాలు పిండి హోటల్‌కు పంపడం ఆమెకు నిత్యకృత్యాలుగా వుండేవి. నేను, రెండోవాడు స్కూలుకు పోతాము. మూడేండ్ల మూడోవాడు ఆలనా పాలనా లేక దేశద్రిమ్మరిలా తిరుగుతూ వుంటాడు. నాలుగో వాడైన ప్రభాకరరెడ్డిని వెదురు దబ్బల ఉయ్యాల్లో ప్రొద్దున మా అమ్మ చేనుకు పొయ్యేటప్పుడు పాలు తాపి పడుకోబెట్టితే మళ్ళీ ఆమె ఇంటికి తిరిగి వచ్చాక, అంటే సాయంత్రం 3-4 గం॥లకు గాని ఆయనకు ఆ ఉయ్యాల నుండి మంచంపైకి ప్రమోషన్ రాదు. ప్రొద్దున స్కూలుకెళ్ళే ముందుగా పెద్దవాళ్ళం ముగ్గురం అన్నం, జొన్న సంకటి లేక కొర్రన్నం, పప్పు లేక ఎర్రమిరపకాయల కారం, మజ్జిగతో తింటాం. మధ్యాహ్నం పెద్దవాళ్ళమిద్దరం యింటికి వచ్చాక మూడోవాన్ని వెతికి పట్టి తెచ్చి ప్రొద్దున తిన్నదే వానికింత పెట్టి మేమూ తింటాం. పక్క తడిపిన చిన్నవాని పొత్తిగుడ్డలు మార్చడం నావంతు.

మా అమ్మ డెన్మార్క్ మిల్క్‌మెయిడ్ (గొల్లభామ) పాలడబ్బా చిన్నవాడి కోసం తెప్పించేది. ఆ రోజుల్లో ఒక డబ్బా ఖరీదు పండ్రెండణాలనుకుంటాను - అంటే ఈనాటి 75 పైసలు. ఆ డబ్బాలోది చిన్నవాడు ఏడ్చినప్పుడు వేలితో తీసి నోట్లో పెట్టమని మా అమ్మ నాతో చెప్పింది. నిద్ర లేచిన తర్వాత కూడా కాళ్ళూ, చేతులు ఊపుతూ నవ్వుతూ వుంటాడా చిన్నవాడు. ఏడిస్తే కదా వేలితో తీసిపెట్టాలి. ఎంతకీ ఏడవడే - ఎలా? పైగా నాకూ తినాలన్న కోరిక బలంగా వుండేది. అందువల్ల ఒక మోతాదులో గిచ్చేవాడిని. అప్పుడేడుస్తాడు. ఒకవేలితో తీసి పాలపొడి నోట్లో పెడితే మొత్తమంతా చప్పరిస్తాడు. అయిపోయిన తర్వాత యింకొకసారి తీసి నోట్లో పెట్టాలనే జ్ఞానమానాడు నాకు ఎందుకు లేకపోయిందో! తర్వాత రెండు వేళ్ళతో తీసుకొని నేను తినేవాడిని. అందువల్ల పాలడబ్బా తొందరగా ఖాళీ అయ్యింది. ఎందుకైపోయిందని మా అమ్మ నన్నడిగితే నిజం చెప్పాను.

ఆమె నన్ను కేకలు వేయలేదు. "చూడు నాయనా! ముందే మన దగ్గర డబ్బు లేదు. నువ్వు పెద్దవాడివి - అన్నం తినొచ్చు. వాడు చిన్నవాడు కదా! అన్నం తినలేడు. పాలడబ్బానే ఆధారం. అనుకున్న దానికంటే డబ్బా ముందే అయిపోతే మళ్ళీ యింకొక డబ్బా కొనలేకపోతే ఆ చిన్నవాడికేం పెట్టాలి?" అని కన్నీరు పెట్టింది. అంతే! నేనా తప్పు మళ్ళీ ఎప్పుడూ చెయ్యలేదు. ఆ దృశ్యం గుర్తుకు వచ్చినప్పుడల్లా నా కళ్ళు చెమ్మగిల్లుతాయి.

1948లో మా చదువు నిమిత్తం వేంపల్లె (పాలంగిరికి దాదాపు 12 కి.మీ. దూరం, ఇడుపులపాయకు అతి సమీపం)కు నివాసం మార్చుదామని మా తండ్రి మా అమ్మకు సలహా యిచ్చాడు. వేంపల్లెలో చేరినా కూడా మా ప్రధాన వరంబడికి మా అమ్మ పేరనున్న పొలమే ఆధారం. అందువల్ల ఆమె ఒప్పుదల చాలా ముఖ్యం. ఆమెకు చదువురాదు. ఏమైనా ఈ విషయం వాళ్ళ అమ్మ, విధవరాలై పుట్టింట చేరిన ఆమె అక్క, మా నాయనమ్మ, గ్రామంలోని ఇతర పెద్దలను సలహా అడిగింది. అందరూ ముక్త కంఠంతో "ఆ తాగుబోతు, పేకాటరాయున్ని నమ్మి, ఆ మాటలు విని దేశం కాని దేశం వెళ్లి పిల్లల నోట్లో విషం పోస్తావు - వెళ్ళొద్దన్నారు". విచిత్రమేమిటంటే మా అమ్మ వాళ్ళందరి మాటలు లెక్కచేయకుండా చాలా పేదవారు కూడా ఉన్నత విద్యార్హత పొందడంలో రికార్డు సృష్టించడానికో అనేటట్లు (అంతవరకు మా గ్రామంలో వుండే పేదవాళ్ళెవ్వరూ ఇంజనీరు గాని, డాక్టర్ కాని కాలేకపోయారు. ఒకే ఒక సివిల్ ఇంజనీరు వుండేవాడు)

ఒక శుభముహూర్తాన క్షమయా ధరిత్రి అయిన ఆ 37 సంవత్సరాల అమాయకురాలు, బొత్తిగా బాధ్యతలేని ఆ తాగుబోతు మేధావి భర్త సలహానంగీకరించి, తన నలుగురు పసికందులతో (నాకు 10 సంవత్సరాలు, తర్వాతి వానికి 7 సంవత్సరాలు, మూడోవానికి 5 సంవత్సరాలు, చిన్నవాడికి దాదాపు రెండేళ్ళు) దోబూచులాడే ఆ అందీ అందని అదృష్ట చందమామను, సుదూర భవిష్యత్తులో అందుకొనే ప్రయత్నంలో నిష్క్రమణ చేసింది.

13 సంవత్సరాల పాటు (1961లో నేను జూనియర్ ఇంజనీరునైనంత వరకు) ఆమె అనుభవించిన ఎనలేని మానసిక వేదన, ఎదుర్కొన్న బ్రతుకు భయం, ఎడతెగని తపన, తీరని కష్టం, (వేంపల్లెలో వున్న నాలుగేండ్లు రోజూ వేకువనే 3 గంటలకు నిద్రలేస్తే రాత్రి 10 గంటలకు గానీ ఆమె కార్యక్రమం తెమిలేది కాదు) కార్చిన అంతులేని కన్నీటికి వెలకట్టలేము. ఆనాడామె ఆ నిర్ణయం తీసుకొని వుండకపోయినట్లైతే, ఈనాడు త్రిభాషాప్రవీణ, రచయిత, ఇంజనీరు పుల్లారెడ్డి, సాహితీవేత్త, బహుగ్రంథకర్త, 'కోమల సాహితీ వల్లభ' డా॥ ప్రభాకరరెడ్డి ఆ స్థాయికి ఎదిగి ఉండలేరన్నది గమనార్హం. మా తండ్రి గతించిన కొత్తలో (వేంపల్లె జీవితం తర్వాత దాదాపు 20 ఏళ్ళకు) నేను "మీ వాళ్లందరి మాటలు కాదని వేంపల్లెకు వెళ్ళాలని నీవు నిశ్చయించడం నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఎందుకంటే కాస్తో కూస్తోవున్న స్థిరాస్తి నీపేరనే వుంది. నీవు కాదంటే మా నాయన చేయగలిగిందేమీ లేదుకదా!" అని మా అమ్మనడిగాను.

ఆమె అందికదా! "నాయనా! మన వూళ్ళో మనకంటే భూవసతి ఎక్కువగా వున్న వాళ్ళు కూడా కొందరు పెద్దరెడ్ల యిళ్ళలో జీతానికున్నారు. మనకున్న 10 ఎకరాల్లో మంచిది 5 ఎకరాలే. మిగతాది వున్నా లేనట్లే. అందువల్ల వాళ్ళ మాటలు వినివుంటే మీరు నలుగురూ జీతగాళ్ళుగా బ్రతకాల్సి వచ్చేది. మహా అయితే పాలగిరిలో జీతగాళ్ళుగా బ్రతకవలసిన మీరు వేంపల్లెలో కూడా అదే పని చేస్తారు. అదృష్టముంటే చదువులో ప్రకాశించవచ్చు. భవిష్యత్తు ఆశాజనకంగా వుండొచ్చని బయలుదేరాను" అంది.

నాకప్పుడు తెలిసింది చదువుకున్న నాకంటే చదువురాని నా తల్లి ప్రపంచాన్ని బాగా చదివిందని, ఆ విధంగా ఆమె తన బిడ్డల బంగారు భవిష్యత్తుకు రాచబాట తానే వేసుకుంది.

వేంపల్లిలో నన్ను మూడవ ఫారం (8వ తరగతి)లో పెద్దతమ్ముని 4వ తరగతి క్లాసులోను, రెండవ తమ్ముని 2వ తరగతిలో చేర్పించారు. మా జీవికకింకో ప్రధాన సాధనం హోటల్‌కు పాలు అమ్మడం. ఆనాడు మద్రాసు కొలత శేరు పాల ఖరీదు ఎనిమిది అణాలు. తెల్లవారు జామునే మూడు గంటలకు నిద్రలేచి వంటావార్పు చేసి పాలు పితికి నాతో హోటల్‌కు 5 గంటలకు పంపేది.

పైన ఉదహరించిన ప్రొద్దుటి కార్యక్రమం ముగియగానే మా అమ్మ పశువుల మేత కోసం పచ్చిగడ్డి కోసుకొని రావడానికి, తెలిసిన వారి పొలంకు వెళ్తుంది. ఈ మధ్యలో ఇద్దరి తమ్ముళ్ళతో నేను స్కూల్‌కు వెళ్తాను. ఇంట్లో చిన్నవాడు ప్రభాకరరెడ్డి ఒంటరిగా వుండేవాడు. ఇంటికి తాళం వేసి చెవి ఆయన మొలతాడుకు కడుతుంది మా అమ్మ. "ఎవరొచ్చినా తాళం చెవి యివ్వొద్దు, అన్నగార్లు వస్తే మాత్రం యివ్వు" అని ఆయనకు మా అమ్మ సుగ్రీవాజ్ఞ. అంతే!

ఇంటి అరుగుమీద కదలకుండా 'కసబియాంక' లాగా కూర్చొనివుండేవాడు. ఆ అరుగు క్రిందనే ఆ వీధి పిల్లలు ఆడుకుంటూ వుంటారు. అయినా ఆయన కూర్చున్న స్థలం నుండి కట్టు కదిలేవాడు కాదు. ఈ విషయం మా యింటి దగ్గర వుండే చిల్లరకొట్టు ముసలమ్మ చెప్పేది. మేమొచ్చి తాళం చెవి అడిగితే చొక్కా ఎత్తి తాళం చెవి చూపిస్తాడు. ఆ రోజుల్లో చిన్నపిల్లలకు నిక్కర్లు, డ్రాయర్లు (ముఖ్యంగా మగపిల్లలకు) దాదాపు రాయలసీమ గ్రామీణ ప్రాంతమంతా వుండేవి కావు.

మేము తలుపు తెరిచి ఆయనకు అన్నం పెట్టి, మేమూ తిని, మళ్ళీ తాళం చెవి ఆయన మొలతాడుకు కట్టి స్కూలుకు వెళ్ళేవాళ్ళం. మా అమ్మ ఎప్పుడో చీకటి పడేటప్పుడు ఆపసోపాలుపడ్తూ యిల్లు చేరుకొని గేదెల సంరక్షణ, వంటావార్పూ చూసుకొనేది. ఇది ఆమె రోజువారీ తప్పని కార్యక్రమం.

1952లో నేను ఎస్సెల్సీ ఉత్తీర్ణుడనైన తరువాత వి.ఆర్.యన్.కాలేజి (ఊటుకూరి రామయ్య శ్రేష్ఠి కాలేజి), చీరాలలో ఇంటర్మీడియట్ యం.పి.సి. విభాగంలో చేర్పించారు. నాతో పాటే మిగతా కుటుంబ సభ్యులు. ముగ్గురు తమ్ముళ్ళను వారి వయస్సులకు తగిన తరగతుల్లో చేర్పించడం జరిగింది.

చీరాలలో మేము అద్దెకుంటున్న యిల్లు చిన్న డాబా. నెల అద్దె రూ.20/-లు. మా జీవనోపాధికి ఒక 'మెస్' మొదలు పెట్టారు. నిద్రలేచింది మొదలు మళ్ళీ నిద్రపోయే వరకు మా అమ్మకు ఒకటే పని. సహాయకులెవరూ వుండేవారు కాదు. 1952-54లో రాయలసీమ ప్రాంతమంత కరువు విలయతాండవం చేస్తోంది. గంజి కేంద్రాలు కూడా తెరిచారు. అందువల్ల వున్న కొద్దిపాటి పొలంపైన వచ్చే స్వల్ప ఆదాయం రావడం లేదు. 'మెస్'పై వచ్చే ఆదాయం మాత్రమే జీవనాధారం.

మా అద్దె యింటి యజమానులు శ్రీ గుడిపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య, శ్రీమతి వెంకట సుబ్బమ్మ గార్లు నిస్సంతులు. కుటుంబ వ్యవహారాలన్నీ వెంకట సుబ్బమ్మ గారే చూసుకొనే వారు. ఆనాటికి వాళ్ళు ధనిక వర్గంలోని వారే అని చెప్పొచ్చు. కారంచేడులో సారవంతమైన 15 ఎకరాల భూవసతి కూడా వుండేది. మా అమ్మ కష్టజీవి. అందరికి తలలో నాలుకగా మసలుకొనే స్వభావమామెది. తక్కువ మాట్లాడుతుంది. తన పని కష్టపడి తానే చేసుకుంటుంది. ఇతరులపైన ఆధారపడదు. మా యింటి యజమానురాలుకు ఆమె కోరిందీ, మా అమ్మకు చేతనయిందీ నిత్యం సహాయ సహకారాలందిస్తుండేది. ఇలా ఒక సంవత్సరం గడిచేసరికి మా అమ్మ వెంకట సుబ్బమ్మ గారికి ప్రీతి పాత్రురాలయ్యింది. మా అమ్మను తన సొంత అమ్మలా సంబోధించడమే గాక ఎనలేని అభిమానం, గౌరవం చూపేది. పైగా నేనంటే ఆమెకు ఎడతెగని ప్రేమ.

'మెస్' ద్వారా వచ్చే ఆదాయం కుటుంబ పోషణకు సరిపోయేది కాదు. ఆ రోజుల్లో మేము ఒకపూట గంజి తాగేవాళ్ళం. ఒకసారి అమ్మకాని ఆ అమ్మ - గుడిపల్లి వెంకటసుబ్బమ్మ - నేను గంజి త్రాగేది చూసి విషయమేమని అడిగింది. ఉన్న విషయం చెప్పాను. ఆమె కంటతడిపెట్టి మా అమ్మతో "ఈ విషయం నాకెందుకు చెప్పలేదు?" అని బాధతో అంది. "ఏ ముఖం పెట్టుకొని చెబుతామమ్మా!" మూడు నెలల ఇంటద్దె ఇంకా యివ్వలేకున్నాం గదా!" అని మా అమ్మ అవమానభారంతో అంది.

అంతే! మా యింటి యజమానురాలు మరేమీ మాట్లాడకుండా మా యింటికి కావలసిన సరుకులన్నీ తెప్పించి "ఇక నుండి నిశ్చింతగా వుండండి, అబ్బాయికి ఏ కష్టమూ కలక్కూడదు, బాగా చదువుకోవాలి. ఇక్కడ మీరున్నంత కాలం ఖర్చు నేను భరిస్తాను" అని మా అమ్మను ఓదార్చింది. నేను ఇంటర్ పూర్తి చేసినంత వరకు ఆమె మమ్మల్ని అన్ని విధాలా ఆదుకుంది. 1954లో ఇంటర్ యం.పి.సి. విభాగంలో ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులైన 11 మందిలో నేనూ ఒకణ్ణి. నేను ఇంజనీరునైన తర్వాత ఆమె మా కోసం చేసిన ఖర్చంతా - ఆమె యిష్టానికి వ్యతిరేకమైనా సరే - తీర్చడం జరిగింది.

చీరాలలో వున్న మొదటి సంత్సరకాలంలో నేనూ, మా తండ్రి - ఎవరికి వీలుపడితే వారు - రెండవ తరగతి చదివే ప్రభాకరునికీ, చదువురాని మా అమ్మకూ చదువు చెప్పేవాళ్ళం. మా అమ్మకు వ్రాయడానికి మాత్రం వచ్చేది కాదు. కానీ 'చందమామ' మొదలైన బాలల పత్రికలను ధారాళంగా చదవగలిగేది. ఆమె కోసమూ, ప్రభాకరుని కోసమూ నెలనెలా 'చందమామ' (అప్పుడు దాని వెల ఆరు అణాలు) తెప్పించే వాళ్ళం. అందులోని కథలు పూర్తిగా చదివి తాను సరిగ్గా అర్థం చేసుకున్నానా లేదా అని తెలుసుకోవడానికి వాటిని మాకు చెప్పేది.

ఇంజనీరింగుకు అర్హత సంపాదించినా ఆర్థిక చిక్కుల వల్ల కడపలో క్రొత్తగా ప్రారంభించబడిన బి.ఏ లో నన్ను చేర్పించారు. యథావిధిగా నా తల్లిదండ్రులు, ముగ్గురు తమ్ముళ్ళు నాతో కడపలోనే వుండేవారు. కడప, ఎర్రముక్కపల్లెలో మా అద్దె యిల్లు విశాలమైన ఖాళీ స్థలంగల ఒక పెద్ద బోదకొట్టం. కరెంటు కూడా వుండేది కాదు. ఇప్పటి సి.పి.బ్రౌన్ రోడ్డులో సర్కిల్ నుండి కొంచెం లోపలికి వెళ్తే కుడివైపు ప్రధాన రోడ్డులో ఆ యిల్లుండేది. అద్దె నెలకు పది రూపాయలు. ఇక్కడ కూడా మా జీవనోపాధి మాతల్లి రెక్కల కష్టమే! మూడు గేదెలను కొని, తెలిసిన వాళ్ళ చేలకో, తోటలకో వెళ్లి గేదెలకు గడ్డి కోసుకొని వచ్చేది. పాలగిరిలో మిగిలిన ఆ కాస్త పొలంలో జొన్నలాంటి పైర్లు వేయించి, నూర్పిడైన తర్వాత ధాన్యాన్ని, గేదెలకు మేత కోసం చొప్ప ఎవరినైనా బ్రతిమాలి కడపకు తోలించుకొనేది. మొదటిలాగే హోటళ్ళకు పాలుపంపుతుండేది. 1956లో నేను బి.ఏ ద్వితీయశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడనయ్యాను. క్లాసుకంతా ఒకే ఒక ప్రథమశ్రేణి వచ్చింది.

నేను బి.ఏ ఉత్తీర్ణుడనైన వెంటనే కడప జిల్లా నంది మండలం బోర్డు హైస్కూల్లో లెక్కల మాస్టారుగా చేరాను. మా కుటుంబమంతా నా వెంట షరా మామూలే! నాకు నెల జీతం రూ.89/-లు. అది యింటి ఖర్చులకు సరిపడేది కాదు. అందువల్ల అక్కడ కూడా మా అమ్మకు చేతనైన పని గేదెలను పోషించి పాలను విక్రయించి కుటుంబాన్ని నెట్టుకొచ్చేది. ఆనాటికి నా పెద్ద తమ్ముడు సత్యన్నారాయణరెడ్డి ఎస్సెల్సీ ఉత్తీర్ణుడైనాడు. ఆర్థిక యిబ్బందుల కారణంగా ఆయనను ఒంగోలు నర్సింగ్ కోర్సులో చేర్పించాము. స్టైఫండ్ ఇచ్చేవాళ్ళు.

రెండో తమ్ముడు నీలకంఠారెడ్డిని నందిమండలంలోనే ఐదోఫారం (10వ తరగతి) చిన్న తమ్ముడు ప్రభాకరరెడ్డిని ఒకటవ ఫారం (6వ తరగతి)లో చేర్పించాను. అలా 1956-57 విద్యా సంవత్సరం గడిచిపోయింది.

1957 వేసవి సెలవుల్లో ఒకరోజు నేను కడప వీధుల్లో తిరుగుతూ వుంటే మా తండ్రికి తెలిసిన ఒక అడ్వకేట్ నన్ను పిలిచి "నీకు ఇంటర్‌లో ప్రథమ శ్రేణి వచ్చిందని, ఆర్థిక యిబ్బందుల వల్ల ఇంజనీరింగ్‌కు వెళ్ళలేక బి.ఏ. చదువుకున్నావని నాకు తెలుసు. నిన్ను ఇంజనీరింగ్ చదవిస్తాను. అప్లికేషన్ పంపమని" రూ.20/-లు ఇచ్చాడు. కాకినాడ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుకు అప్లికేషన్ పంపడం, అనంతపురం ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో సీటు రావడం, 1957లో జులై ఆఖరుకు నేనా కాలేజీలో చేరడం అంతా నాటకీయంగా జరిగింది.

నేను ఇంజనీరింగ్ నాలుగేళ్ళు పూర్తిచేసి 1961లో ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ సంస్థలో జూనియర్ ఇంజనీర్‌గా చేరినంత వరకు తనకున్న పరిమిత వనరులతో మూడవ, నాలుగవ కుమారులను పోషిస్తూ చదివించింది. తన రిలే పరుగు పందెం ప్రతిభావంతంగా నిర్వహించి తర్వాత గెలిపించవలసిన బాధ్యత పెద్ద కుమారుడనైన నాకప్పగించింది. చిన్న తమ్ముడు ప్రభాకరరెడ్డిని ఎస్సెల్సీ నుండి ఎమ్.డి. వరకు చదివించి ప్రొద్దుటూరులో శిశువైద్యునిగా ప్రాక్టీస్ పెట్టించాము. రెండో తమ్ముడు నీలకంఠారెడ్డిని రెండుసార్లు పియుసి చదివించినా పరీక్ష వ్రాయలేదు.

మా తల్లి 1974 నుండి ప్రభాకరరెడ్డి దగ్గరే ప్రొద్దుటూరులో చివరి వరకు వుంది. దాదాపు 32 ఏళ్ళు తమ్ముడు ఆమెకు సేవచేస్తూ గడిపాడు - అలా అనడంకంటే వయసుపైబడినా మాతల్లే వారి కుటుంబానికి సేవ చేస్తూండేదని చెప్పాలి. తన జీవితకాలమంతా ఆమె తన పిల్లలు, మనుమలు, మనుమరాండ్ర సేవార్థమే పాటుపడింది. ఆ ముది వయసులో కూడా మంచం, పరుపు, దోమతెర వాళ్ళకు స్వయంగా అమర్చితేగాని ఆమెకు తృప్తిగా వుండేది కాదు.

తన అవసరాలు యివీ అని ఎప్పుడూ నోరు తెరచి అడిగిన పాపాన పోలేదు. ఏవైనా తినుబండారాలు, పళ్ళు మొదలైనవి తెచ్చిస్తే "ఇవన్నీ నాకెందుకు నాయనా! నేను ఏది తిన్నా సరిపోతుంది.

మీరూ, పిల్లలు తినండి" అనేది. తమ్ముడు మాతల్లి ప్రేమానురాగాలను, సేవానిరతిని గూర్చి చెప్పిన మరొక ఉదంతం. వేసవిలో ఎప్పుడైనా విద్యుత్ సరఫరా నిలిచిపోయినప్పుడు మధ్యాహ్న సమయంలో ఉక్కకు తాళలేక తమ్ముడు వాకిలికెదురుగా చాప పరుచుకొని పడుకుంటే ఆయన సేద తీరేటంత వరకు విసురుతూ కూర్చుండేదంట. ఎంత వారించినా వినేది కాదంట.

తమ్ముని చిన్న బిడ్డలను (హిమబిందు – 8 ఏళ్ళు), నరేంద్ర – 3 ఏళ్ళు) 1987 ప్రాంతాల – అంటే ఆమెకు 76 ఏళ్ల వయసులో రోజూ స్కూలుకు తీసికెళ్ళి మళ్ళీ సాయంత్రం తీసుకొచ్చేది. నరేంద్ర నడిచేవాడు కాదు. ఎత్తుకొని వెళ్ళి మళ్ళీ మోసుకు రావాల్సిందే. ఆ పని మా అమ్మకు నిత్యకృత్యం. ఒక రోజు నరేంద్రతో "ఒరే! చిన్నోడా నిన్ను మోసి, మోసి నా చేతులు పడిపోతున్నాయి.

"నేను చచ్చిపోతే నిన్నెవరెత్తుకుంటార్రా?" అందట మా అమ్మ. అందుకా చిన్నవాడు "ఏం భయపడకు నానమ్మా! నేను నిన్ను చచ్చిపోనివ్వను. నువ్వు లేకపోతే నాకెట్లా?" అనేవాడంట. పైగా రోజూ వాడామె పక్కనే పడుకునేవాడు. మా అమ్మ తన ముఖం వాని వైపు లేకుండా అవతలివైపుకు తిప్పుకొని పడుకుంటే ఆ చిన్నవాడు మళ్ళీ ఆమె ముఖాన్ని తనవైపుకు తిప్పుకొనేవాడు. అప్పుడు మా అమ్మ "ఒరే! నరేంద్రా నేను వక్కాకు, కట్టెలపొడి (పొగాకు బదులుగా తాంబూలంలో వాడే పొగాకు కాడలపొడి) వేసుకుంటాను కదా! అందువల్ల నానోరు వాసన వస్తుందని యివతలివైపుకు ముఖం తిప్పుకొని పడుకుంటాను" అనేది.

ఆ చిన్నవాడు తక్కువ తిన్నవాడు కాదు. "ఏ వాసనాలేదు. నా పక్కకు తిరగమని" ఆదేశించి కాలు, చెయ్యి ఆమె మీద వేసుకొని పడుకొనేవాడట. మా అమ్మ నవ్వి ఒక సందర్భంలో ఈ విషయాలు నాతో చెప్పింది. పిల్లలపైన పెద్దలు ప్రేమానురాగాలు కురిపించినప్పుడే యిలాంటి మరపురాని మధురస్మృతులకు చోటుంటుంది.

ఒకరోజు నేను మా అమ్మను చూడటానికి ప్రొద్దుటూరుకు వెళ్తే (పగలు 11 గం॥ల ప్రాంతం) ఆమె దుప్పటికప్పుకొని కదలకుండా పడుకొని వుంది. నేను దగ్గరికి వెళ్ళినా లేవలేదు. ఏమైందోనని చెయ్యి పట్టుకొని చూశాను. శరీరం బాగా కాలిపోతూ వుంది. "విషయం తమ్మునికి చెప్పకుండా వుంటే ఎట్లా?" అన్నాను. "వాడేమీ చేస్తాడు నాయనా! ఏవో మాత్రలిస్తాడు. తగ్గొచ్చు, తగ్గకపోవచ్చు. తగ్గకపోతే మళ్ళీ వేరే మాత్రలిస్తాడు. ఎందుకీ బాదరబందీ? అదే తగ్గుతుందిలే!" అంది.

తమ్ముడు వస్తూనే "నువ్వు డాక్టరువని కదా అమ్మను నీ దగ్గర వుంచింది. ఎనభయ్యేళ్ళు దాటిన వయస్సామెది. రోజూ ఉదయం 'క్లినిక్'కు వెళ్ళేటప్పుడొకసారి, రాత్రి పడుకోబోయే ముందొకసారి ఆమెను పరీక్షించొచ్చుకదా! ఆమెకెంత అనారోగ్యంగా వున్నా నోరు తెరచి చెప్పదని నీకు తెలుసు. నీ పద్ధతి నాకేం నచ్చలేదయ్యా! అని అన్నాను. అప్పటి నుండి ప్రతిరోజూ ఉదయం, రాత్రి స్టెతస్కోప్‌తో అమ్మను పరీక్షించేవాడట తమ్ముడు.

మా అమ్మ మహాపొదుపరి. ఒకసారి తమ్ముడు కట్టెలపొడి 'స్టాక్' వుండాలని ఎక్కువ తెచ్చిపెట్టాడు. "ఇంత ఎందుకు తెచ్చావు నాయనా? నేను ఎప్పుడు చచ్చిపోతానో తెలియదు. ఆ తర్వాత యిది మిగిలిపోతుంది కదయ్యా?" అన్నదట. ఇంటి సరుకులు దారాలతో కట్టిన పొట్లాలు వస్తుంటాయి. ఆ దారాలనంతా ఒక పుల్లకు చుట్టి వుంచుతుంది మా అమ్మ. ఇంటి కాంపౌండులోని మల్లెలు, జాజులు, కనకాంబరాలు కోసి ఆ దారంతో మాలలల్లి మనుమరాలు హిమబిందును అలంకరిస్తుండేది. ఆమె పొదుపుకు ఆత్మీయానురాగాలకు కాణాచి. ఈ పొదుపరితనం తమ్మునికి అలవడింది.

కొద్దికాలమైనా నా దగ్గర వుండాలన్న ఆమె ఆరాటం నా సంసారంలోని ఒడిదుడుకుల వల్ల వీలుపడదని మనస్సులో బాధపడుతూండేది. ప్రభాకరరెడ్డి కొడుకుగా, డాక్టర్‌గా తన కర్తవ్యం ఆమె యెడల చక్కగా నిర్వర్తించాడు.
నేను చివరిసారిగా మా అమ్మతో మాట్లాడింది మే నెల 2006న ప్రొద్దుటూరులో, "వెన్నెముక జబ్బు వల్ల ఆపరేషన్ చేయగా నాకు రెండు కాళ్ళు చచ్చు పడిపోయిన విషయం నీకు తెలుసు గదమ్మా! వంగి నమస్కారం చెయ్యలేను. బహుశః యిదే ఆఖరి చూపేమో!" అని తమ్ముని యింట్లో నుండి డ్రైవర్ సహాయంతో మెల్లగా బయటికి వచ్చి కారులో కూర్చున్నాను. ఆమె పెరటి వాకిలి వరకు వచ్చి కన్నీటితో వీడ్కోలు పలికింది.

అంతే! మళ్ళీ ఆమెను మాట్లాడే స్థితిలో వుండగా చూచే భాగ్యాన్ని దేవుడు నాకు కల్పించలేదు. సర్జరీ వల్ల నాకు ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు దూరప్రయాణం చేయడానికి వీలుపడేది కాదు – తప్పని పరిస్థితుల్లో తప్ప!
20–9–2006న ఉదయం 10 గంటలకు తమ్ముడు ప్రభాకరరెడ్డి "అమ్మకు ప్రమాదంగా వుంది, వెంటనే బయలుదేరి రమ్మ"న్నాడు. కారు రిపేరులో వున్నందువల్ల 21–9–2006న సాయంత్రం 5 గంటలకు ప్రొద్దుటూరులో ఆమె దగ్గరికి ఎలా చేరుకోగలిగానో నా ఊహకందని విషయం. నేను వెళ్ళేసరికి ఆమె మాట పడిపోయింది. "అన్న వచ్చినాడు చూడమ్మా!" అని తమ్ముడనగానే నన్ను గుర్తించినట్లు తల కొంచెం కదిలింది.

23–9–2006 శనివారం సాయంకాలం గం॥ 4.37 ని॥లకు హస్తనక్షత్రం రెండవ పాదంలో ఆమె అసువులు అనంత వాయువుల్లో లీనమై పొయ్యాయి. తమ్ముని కళ్ళ నుండి రెండు అశ్రువులు రాలి ఆమె ముఖం మీద పడ్డాయి. నా తల ఆమె రెండుకాళ్ళ మధ్య వుంచి నేను అశ్రునయనాలతో చూస్తూ వుండిపోయాను.

ముగింపు:
ఈనాడు నా ముగ్గురు బిడ్డలు – ఒక అమ్మాయి, ఇద్దరబ్బాయిలు – విదేశాల్లో డాక్టర్లుగా వుండడం, తమ్ముడు ముగ్గురు బిడ్డలు – ఇద్దరబ్బాయిలు ఇంజనీర్లు, ఒక అమ్మాయి (అమెరికాలో వుంది) – మంచి ఉద్యోగాల్లో వున్నారంటే మా అమ్మ తన సంతతి కోసం నిరంతరం పడిన కష్టమే కారణం – మరొకటి కాదు.
మా అమ్మ (1911–2006)కు వ్రాయడం రాదు. అందువల్ల ఆమె అనుభవించిన బాధామయ గాథలు ఆమెలోనే వుండిపోయాయి. సందర్భం వచ్చినప్పుడెప్పుడో ఒకటీ, అరా నాతో ముచ్చటించినవి, నేను చూచినవి మాత్రమే సంగ్రహంగా ఈ వ్యాసంలో పొందుపరిచాను.

-కోడూరు పుల్లారెడ్డి, సెప్టెంబరు 2015 మిసిమి

-మిసిమి పత్రిక వారి సౌజన్యంతో

నేను ప్రస్తుతాన్ని...

నేను ప్రస్తుతాన్ని
గతానికి శిఖరాన్ని
వర్తమానాన్ని
భావికి ఆధారాన్ని
నేను నేడనెడు దాన్ని
"నిన్నటి స్వప్నాన్ని
రేపటి జ్ఞాపకాన్ని"
నేను ప్రస్తుతాన్ని
ఇప్పటి క్షణాన్ని

నేను గతిని
గతించిన గతానికి పుట్టినదాన్ని
గతి పుట్టించి గతించేదాన్ని
నేను గతిని ప్రస్తుతాన్ని
నేను ఉన్నదాన్ని
బ్రతికున్నదాన్ని
గతి ఉన్నదాన్ని మతి ఉన్నదాన్ని

నేను ప్రస్తుతాన్ని
నేను కలను
నేను కలకాలాన్ని
ఉండి ఉన్న దనాన్ని
ఉన్నదాన్ని ఉండేదాన్ని
నేను ప్రస్తుతాన్ని
నిన్న నివురుకప్పిన నిప్పు కణాన్ని
నేటి రాజిన రోజుని
నిగనిగలాడే 'నెగణ్ణి'
రేపును రేపే 'దగణ్ణి'
మునుపు చెల్లించిన ముడుపును

ఇప్పటికి మనుగడుపును
రేపును దాల్చిన కడుపును
నేను ప్రస్తుతాన్ని వర్తమానాన్ని

గతాన్ని స్వగతంగా గలదాన్ని
భావిని స్వభావంగా గలదాన్ని
నేను జీవనాన్ని జీవనదాన్ని
భావనదాన్ని నేను నవాన్ని
నేను కవనాన్ని నేను ప్రస్తుతాన్ని
నేను అక్షరాన్ని నేను సాగేదాన్ని
నేను నా దాన్ని నేను క్షణాన్ని
క్షణంలో వచ్చినదాన్ని
క్షణాన్ని తెచ్చేదాన్ని
నేను ప్రస్తుతాన్ని

గతానికి కాలుణ్ణి
కాదు బాలుణ్ణి
భావి గర్భితుణ్ణి
నేను ప్రస్తుతాన్ని

- కాళోజి నారాయణరావు, అక్టోబరు 2015 మిసిమి

- మిసిమి పత్రిక వారి సౌజన్యంతో

శ్రీ శ్రీ కవిత

పోనీ,
పోనీ,
పోతేపోనీ,
సతుల్, సుతుల్, హితుల్ పోనీ
పోతే
పోనీ !
రానీ,
రానీ,
వస్తే రానీ,
కష్టాల్, నష్టాల్,
కోపాల్, తాపాల్, శాపాల్ రానీ!
వస్తే
రానీ! తిట్లూ, రాట్లూ, పాట్లూ
రానీ!
రానీ,
రానీ!
కానీ
కానీ!
గానం, ధ్యానం !
హాసం, లాపం!
కానీ! కానీ!
కళారవీ!
సవీ!
కవీ!

మనసు్స

మనస్సు ఒక విజ్ఞాన దీప్తి
మానవునిలోని ఒక రహస్య శక్తి
మనస్సు బుద్ధిని వికసింపచేయు సాధనం
మంచి చెడులను విశ్లేషణ చేయి ఆయుధం
మమతానురాగాలకు నిలయం
మనస్సుకు చైతన్యమే మూలం
మన జీవన నౌకను ముందుకు నడిపే ఆలయం
మనస్సును ప్రేరేపిస్తే అవుతుంది మార్గదర్శకం
మనస్సును ఒత్తిడి చేస్తే అవుతుంది శూన్యం
మనస్సుకు లేదు పేద, ధనిక తారతమ్యం
మనస్సుకు ప్రతిభను జోడిస్తే ఇస్తుంది సౌశీల్యం
మనస్సును అదుపులో ఉంచితే ఆనందాల నిలయం
లేనిచో...
మాయదారి మనస్సు చేస్తుంది విలయ తాండవం

1792-ఎన్.హిమశ్రీ, 9వ తరగతి

ప్రత్యేకత

కోపంతో మాట్లాడితే
గుణాన్ని కోల్పోతారు
అధికంగా మాట్లాడితే
ప్రశాంతతని కోల్పోతారు
అనవసరంగా మాట్లాడితే
అర్థాన్ని కోల్పోతారు
అహంకారంతో మాట్లాడితే
వ్యక్తిత్వాన్ని కోల్పోతారు
అబద్ధాలు మాట్లాడితే
పేరును కోల్పోతారు
ఆలోచించి మాట్లాడితే
ప్రత్యేకతతో జీవిస్తారు

కనుక, ప్రత్యేకతతో జీవించడానికి
అందరూ ప్రయత్నించండి.

2391-బి.ఎల్.ఇషిత, 10వ తరగతి

మా తోట

అందమైన మా బడి తోట
అలరించేను ప్రతిచోట
పచ్చ, పచ్చని చెట్లతో,
చల్లనైన చిరుగాలులతో
రంగు, రంగుల పూలతో
హాయినిచ్చే సువాసనలతో
పక్షుల కిలకిలరాగాలతో
అందమైన మా బడి తోట
ఆనందింపజేసెను ప్రతిపూట

3025-వి.పూజిత్ కుమార్, 4వ తరగతి

విజ్ఞాన యాత్ర (తరువాయి భాగం)

ఇప్పుడు మీకు పాపికొండలు గురించి వివరిస్తాను వినండ్రా!

“పోలవరం నుండి గోదావరిలో లాంచి ద్వారా ప్రయాణం చేసి పాపి కొండలు చేరుకోవచ్చు. పాపి కొండల నడుమ గోదావరి అతి వేగంతో ప్రవహిస్తుంటుంది. పాపి కొండల అడవులలో మృగాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఔషధాలు, మూలికలు బాగా దొరుకుతాయి. ఇక్కడ ఆదివాసులు ఎక్కువ.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఏలూరు, భీమవరం, తణుకు, ద్వారకా తిరుమల, పాలకొల్లు తదితర పట్టణాలున్నాయి. పంచదార, కాగితం, జనపనార పరిశ్రములున్నాయి. భారతదేశంలో అన్నిటి కన్న పెద్దదైన మంచినీటి సరస్సు- కొల్లేరు, ఈ జిల్లాలోనే ఉన్నది.

“కైకలూరుకు ఉత్తర భాగంలో కొల్లేరు సరస్సు ఉందర్రా పిల్లలూ! ఇక్కడ ఎంచక్కని ప్రకృతి అందాలు ఉంటాయి. సరస్సు మధ్యలో 25 వరకు చిన్న చిన్న దీవులు ఉన్నాయి. కొల్లేరు సరస్సులో ఎంచక్కని కొంగలు ఉంటాయో తెలుసా? ఇవి విదేశాల నుండి శీతాకాలంలో వలస వస్తాయి.

తరువాత కృష్ణా జిల్లా

“పిల్లలూ! మీరు కృష్ణానది పేరు విన్నారు కదా”!

తాతయ్య గారు అడిగారు.

“అవును తాతయ్యా! విన్నాం! మరేమో పుష్కరాల్లో అక్కడ స్నానాలు చేస్తారట గదా!” పిల్లలు గబగబా చెప్పేశారు.

“అవునర్రా! కృష్ణాజిల్లాలో మరి మనకు చూడదగ్గ ప్రదేశాలు ఏమేమి ఉన్నాయో చెప్పనా?”

‘చెప్పండి తాతయ్యా’!

కృష్ణానదీ తీరాన ఉన్న విజయవాడలో కనకదుర్గ ఆలయం ఎంతో ప్రసిద్ధిగాంచిందర్రా! అలాగే ప్రకాశం బ్యారేజి కూడా ఎంతో పెద్దది. గాంధీ కొండ, ఆకాశవాణి కేంద్రం, అతి పెద్ద రైల్వే జంక్షన్ ఇక్కడ ఉన్నాయి.” ఇంకా విజయవాడకు 60 కి.మీ. దూరంలో కూచిపూడి అనే గ్రామం ఉందర్రా! కూచిపూడి నృత్య కళ పుట్టింది ఇక్కడే!

తదుపరి కొండపల్లి. “పిల్లలూ! మీరు కొండపల్లి బొమ్మలు ఎప్పుడైన చూశారా?” తాతయ్య గారు పిల్లల్ని అడిగారు.

“ఓ! చూశాం తాతయ్యా! మరే! దసరాకి బొమ్మల కొలువు పెట్టాం గదా! అందులోనేమో బోలెడు కొండపల్లి బొమ్మలు పెట్టాం తాతయ్యా!” పిల్లలంతా ఒక్కసారిగా అరిచి చెప్పారు.

"భేష్! మీకు బాగా గుర్తుందర్రా పిల్లలూ! మరి ఆ కొండపల్లి బొమ్మలు ఎక్కడ తయారవుతాయో తెలుసా? కృష్ణా జిల్లా కొండపల్లిలో. కొండపల్లి గ్రామం చుట్టూ 12 మైళ్ళ దూరం కొండలు ఉండటం వల్ల ఈ గ్రామానికి ఆ పేరు వచ్చింది. ఆ చుట్టూ ఉన్న కొండలలో దొరికే ఒక రకమైన చెట్ల కర్రతోనూ, లక్కతో కొండపల్లి బొమ్మలను తయారు చేస్తారు. ఇప్పుడు తెలిసింది కదా!

"తెలిసింది తాతయ్యా!" సరే, ఇప్పుడు గుంటూరు జిల్లా గురించి చెబుతాను.

ఈ జిల్లా పొగాకు పంటకు ప్రసిద్ధి. శాతవాహన రాజులు 500 సంవత్సరాలు పాలించిన రాజధాని ధాన్యకటకం. అదే ధరణికోట అయింది. తదుపరి బౌద్ధ క్షేత్రాలలో ముఖ్యమైన అమరావతి గురించి వినండి.

"మన రాష్ట్రంలోని బౌద్ధ క్షేత్రాలలో అమరావతి చాలా పురాతనమైంది. చూసి తీరవలసిన పట్టణం ఇది. అశోకుని కాలంలో అమరావతి స్థూప నిర్మాణం జరిగింది. శాతవాహనులు, ఇక్ష్వాకులు దీన్ని అభివృద్ధి చేశారు. అమరావతిలో అద్భుత శిల్ప సంపదతో కూడిన అమరలింగేశ్వర స్వామి ఆలయం ఉందర్రా పిల్లలూ! వింటున్నారా. మరి ఆ ఆలయంలో 36 అడుగులు ఎత్తు శివలింగం ఉంది. అమరావతిలో అపురూప శిల్పసంపదతో ఒక మ్యూజియం కూడా ఉంది. ఇక్కడే బుద్ధుని అవశేషాలపై నిర్మించిన మహాచైత్యం ఉంది. ఇప్పుడు ఇదే మన రాష్ట్రానికి క్రొత్త రాజధాని అవుతోంది.

"పిల్లలూ! నాగార్జున సాగర్ అనగానే మీకు ఏమి గుర్తొస్తుందర్రా!" అడిగారు మాధవయ్యగారు.

పిల్లలకు వెంటనే జవాబు దొరకలేదు. ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూచుకున్నారు.

"సరే! నేనే చెపుతాను. వినండి మరి. కృష్ణానది మీద నిర్మించిన నాగార్జున డ్యామ్ ప్రక్కన ఊరే నాగార్జున సాగర్. ప్రపంచంలో మూడవ స్థానం పొందిన నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు మనకు చాలా గర్వకారణమైంది. జలాశయం మధ్యలో నాగార్జున కొండ ఉంది. నాగార్జునాచార్యుని విగ్రహం, నాగార్జున మ్యూజియం ఇక్కడ ఉన్నాయర్రా. మరి నాగార్జున సాగర్‌ను గొప్ప బౌద్ధ క్షేత్రంగా చెప్పవచ్చు. నాగార్జున సాగర్ కుడి కాలువను లాల్ బహదూర్ కెనాల్ అనీ అంటారు. ఇక్కడ చూడదగిన ప్రదేశాల్లో క్రోకడైల్ శాంక్చ్యురీ కూడ ఉంది.

"గుంటూరు, విజయవాడ మధ్యలో మంగళగిరి ఉందర్రా. మంగళగిరి ప్రత్యేకత ఏమిటో తెలుసా? ఇక్కడ మంగళగిరి కొండ ఏనుగు ఆకారంలో ఉంటుంది. మంగళగిరిలో నరసింహస్వామి ఆలయం ఉంది. ఈ ఆలయ గోపురం ఎత్తు ఎంతో తెలుసా? 190 అడుగులు."

"పిల్లలూ! మీరందరూ పెన్నానది పేరు వినే ఉంటారు కదా! పెన్నానది నెల్లూరు జిల్లాలో ప్రవహిస్తున్నదర్రా! నెల్లూరులోని అల్పగిరి రంగనాయక స్వామి ఆలయం చాలా ప్రసిద్ధి గాంచినది. అతి పెద్దదైన ఆ ఆలయం పెన్నానది ఒడ్డుననే ఉంది. ఇంకా నెల్లూరు జిల్లాలో అభ్రకం ఎక్కువగా దొరుకుతుందర్రా."

"పిల్లలూ! మీరు రాకెట్ ఎప్పుడైనా చూశార్రా"! తాతయ్య గారు అడిగారు.

"రాకెట్ అంటే చిన్నిగాడు పేపర్‌తో తయారు చేస్తాడు అదేనా తాతయ్యా!?" బుజ్జి సందేహంగా అడిగింది. తాతయ్య గారు తన బోసి నోటితో పకపకా నవ్వి చెప్పారు.

"అరెరె! అది కాదర్రా! ఆకాశ మార్గంలో ప్రయోగించే రాకెట్ అన్నమాట. మరి నెల్లూరు జిల్లా, శ్రీహరికోటలో ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచిన రాకెట్ ప్రయోగ కేంద్రం ఉన్నది. శ్రీహరికోట ఒక దీవి. శ్రీహరికోటకు దగ్గర్లోనే పులికాట్ సరస్సు కూడా ఉంది. ఇక్కడ రకరకాల పక్షులు బోలెడు ఉంటాయి".

"నెల్లూరుకు 20 కిలో మీటర్ల దూరంలో మైపాడు ఉంది. ఇక్కడ 5 కిలో మీటర్ల పొడవున బీచ్ ఉంది. అంతగా అభివృద్ధి చెందలేదు గానీ మైపాడు బీచ్ చాలా చక్కగా ఉంటుంది" అని చెప్పి ఆగి, కళ్లద్దాలు తీసి పైన ఉత్తరీయంతో తుడుచుకుని, వాలు కుర్చీలోంచి లేచారు మాధవయ్యా గారు.

"అంతేనా తాతయ్యా! ఇంకా మనకు చూడతగిన ప్రదేశాలు లేవా?" పిల్లలంతా దిగులుగా ఒక్కసారిగా అడిగారు.

"లేకేమర్రా! ఇంకా బోలెడు ఉన్నాయి. మరి చీకటి పడిపోయింది కదర్రా పిల్లలూ! మీరంతా వెళ్లి భోజనాలు చేసి నిద్రపోండి. మళ్ళీ రేపు చెపుతాను" అంటూ మాధవయ్య గారు లోపలికి నడిచారు.

పిల్లలంతా అంతవరకూ తాతయ్య గారు చెప్పిన విషయాలనూ, విశేషాలనూ కలగాపులగంగా, రణగొణ ధ్వనితో మాట్లాడుకుంటూ లేచారు.

మరుసటి తెల్లారి పిల్లలంతా చకచకా తయారై తాతయ్య గారి దగ్గరికి వచ్చేశారు. అప్పటికే తాతయ్యగారు పూజ ముగించుకుని ప్రసాదం తీసుకుని వచ్చి వాలు కుర్చీలో కూర్చున్నారు. పిల్లలు రాగానే "రండర్రా! రండి!! ఇదుగో ప్రసాదం తీసుకోండి" అంటూ పిల్లలందరికీ ప్రసాదం ఇచ్చారు.

"ఆ ఇప్పుడు మిగతా విశేషాలు చెపుతాను శ్రద్ధగా వినాలి మరి" అంటూ మొదలు పెట్టారు.

"పిల్లలూ! చిత్తూరు జిల్లాలో ముఖ్యంగా చూడదగిన ప్రదేశం ఏమిటో తెలుసా? తిరుపతి.

అదుగో. రాము మెడలో ఉండే ఆ గొలుసులో వెంకటేశ్వరస్వామి బొమ్మ ఉంది చూశారూ! ఆ కలియుగ దైవం శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వెలిసిన పుణ్యక్షేత్రం తిరుపతి. తిరుమలలో వెంకటేశ్వరస్వామి బ్రహ్మాండమైన ఆలయం ఉంది. ఇక తిరుపతిని దిగువ తిరుపతి అంటారు. తిరుపతి నుండి తిరుమలకు చక్కని ఘాట్ రోడ్డు ఉంది.తిరుమల వెళ్లే దారిలో కపిల తీర్థం ఉంది. కొండల నుండి కపిల తీర్థంలో జాలువారే జలధార చూసి తీరవలసినదే. తిరుమల కొండపై ఇంకా ఆకాశ గంగ, పాపనాశనం, తుంబుర తీర్థం ఉన్నాయని మీకు తెలుసా?" తిరుమల కొండ మీద వరాహస్వామి ఆలయం, సహజమైన శిలా తోరణం ఉన్నాయి.

"తిరుపతిలో ఇంకా గోవింద రాజస్వామి ఆలయం, శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వ విద్యాలయం, టి.టి.డి. మ్యూజియం, అలివేలు మంగాపురం, శ్రీనివాస మంగాపురం చూడదగిన ప్రదేశాలు"

"పిల్లలూ! తిరుపతి వెళ్లినవారు తప్పనిసరిగా శ్రీ కాళహస్తి కూడ వెళతారు. గొప్ప మహిమాన్వితమైన క్షేత్రం శ్రీకాళహస్తి. శ్రీ అనగా సాలెపురుగు, కాళము అనగా పాము, హస్తి అనగా ఏనుగు. శ్రీకాళహస్తి కథ గురించి మీకు తెలుసా? శివుని ఆరాధించడంలో సాలెపురుగు, పాము, ఏనుగు ఒకదానితో ఒకటి పోటీపడి, మూడునూ మరణించి, శివుని సన్నిధిని చేరడం వలన ఈ క్షేత్రానికి శ్రీకాళహస్తి అని పేరు వచ్చింది. చుట్టూ చిన్న కొండలతో శ్రీకాళహస్తి చూడటానికి ఎంతో చక్కగా ఉంటుందర్రా. ఆంధ్ర దేశాన్ని త్రిలింగ దేశము అంటారు.

ఈ మూడు లింగాలలో ఒకటి శ్రీశైలములో, ఒకటి ద్రాక్షారామములో, మరొకటి శ్రీకాళహస్తిలో ఉన్నాయి. కాళహస్తి పట్టణానికి ఆనుకొని స్వర్ణముఖి నది ప్రవహిస్తున్నది. తదుపరి మనం తెలుసుకోవలసినది చంద్రగిరి.

“పిల్లలూ! మనమంతా ఆరోగ్యం పట్ల ఎంతో శ్రద్ధ వహిస్తుంటాం కదా! మదనపల్లి ఆంధ్ర దేశంలోనే గాక భారతదేశంలో సైతం ప్రసిద్ధిగాంచింది. మంచి ఆరోగ్యవంతమైన ప్రదేశంగా మదనపల్లికి పేరు ఉంది. ఏమిర్రా పిల్లలూ! మీ తల్లిదండ్రులు మిమ్మల్ని స్కూల్లో చేరేటప్పుడు మంచి స్కూలు వెతికి చేరుస్తారు కదా! అలాగే మదనపల్లికి 8 కిలో మీటర్ల దూరంలో ఉన్న రుషివ్యాలీలో మంచి పబ్లిక్ స్కూల్ ఉంది. అక్కడ ఎంతో బాగా చదువు చెపుతారట. మనదేశం నుంచే గాక విదేశాల నుంచి కూడా పిల్లలు వచ్చి అక్కడ చేరుతారు. ఇక మదనపల్లి సమీపంలో ఉన్న హార్స్‌లీహిల్స్ చక్కని వేసవి విడిది. వేసవి కాలంలో మండే ఎండలలో సైతం హార్స్‌లీ హిల్స్‌లో ఎంతో చల్లగా ఉంటుంది” ఈ జిల్లాలో ఇంకా నారాయణవరం, కైలాస కోన, తలకోన, పెరుమాళ్ళపల్లి కూడా చూడదగిన ప్రదేశాలు.
(మిగిలినది తరువాత సంచికలో ....)

2553-వి.లక్ష్మి సౌజన్య, 10వ తరగతి

కారులో తమాషా

రాత్రి 12 గం॥లు సమయం. రాము కారులో ప్రయాణిస్తున్నాడు. హఠాత్తుగా కారు ఆగిపోయింది. ఎందుకు ఆగిపోయిందని దిగి కారును పరిశీలించాడు. అతనికి ఏమీ అర్థం కాలేదు. కారుకు తాళం వేసి ముందుకు నడవసాగాడు. ఆ చీకట్లో ఎన్నో శబ్దాలు విని భయపడ్డాడు. ఆ రోడ్లో వచ్చే ఎన్నో వాహనాలను ఆపటానికి ప్రయత్నించాడు. కానీ ఏ ఒక్కరు తమ వాహనాలను ఆపలేదు. అలా ముందుకు నడుస్తూ ఉన్నాడు. ఇంతలో ఒక కారు చిన్నగా రావడం చూసి, ఆ కారు తలుపులు తీసుకొని ఎక్కి కూర్చున్నాడు. కారులో ఎవరు లేరు. కాని కారు ముందుకు వెళ్తుంది. రాముకి భయం వేసింది. అలాగే కదలకుండా కారులో కూర్చున్నాడు. కొంతదూరం ప్రయాణించాక, కారు ఆగింది. కారు దిగి కలయ చూశాడు. దగ్గరలో ఒక చిన్న బంకు కనిపించింది.

అక్కడ ఒక మనిషి కూర్చొని ఉన్నాడు. వెంటనే రాము బంకు దగ్గర కూర్చున్న వ్యక్తి దగ్గరకు పరిగెత్తుకొని వెళ్ళి, సార్ ..... సార్ ...... మీరు ...... మీ ..... రు .... మనిషేనా, ... అని నసుగుతు అడిగాడు.

ఆ వ్యక్తి రొప్పుతూ నీకు నేను ఎలా కనిపిస్తున్నానయ్యా! అని గట్టిగా అడగడంతో రాము, సార్ ఇలా అడిగానని ఏమీ అనుకోవద్దు. ఎందుకంటే నేను చాలా దూరం నుంచి ఈ కారులో ప్రయాణం చేశాను. ఒక దెయ్యం కారులో ఉంది. డ్రైవర్ లేకుండానే కారు కదులుతుందని, కంగారుగా జరిగిందంతా వివరించాడు రాము. ఈ మాటలు విన్న వ్యక్తి కోపంతో రాముపై విరుచుకు పడి. "ఓరే బడుద్దాయ్". నా కారు చెడిపోయిందని, నేను వెనుక నుండి కారు నెట్టుకొస్తుంటే నువ్వు కారులో దర్జాగా కూర్చుంటావా! నా చేతిలో చచ్చావురా! అని ఆ వ్యక్తి రాముని కొట్టబోతాడు. వెంటనే రాము నన్ను పిలవచ్చు కదా అని అడుగగా నా కారు తలుపును వేసుకోగానే బయట ఉండే వారి మాటలు, శబ్దాలు వినిపించవు. నిన్ను పిలవడానికి ఎంతో ప్రయత్నించి విఫలం అయ్యాను. పైగా చీకటి. నేను నీకు కనిపించలేదు. ఇంక ఏమి చేయలేక. నా కారును నేనే తోసుకుంటూ వచ్చాను. వెంటనే రాము ఆ వ్యక్తిని క్షమాపణ కోరాడు.

1705-ఆర్.శ్రావణి, 10వ తరగతి

మనం కాపాడుకుందాం

రాజు, రవి, రాము మంచి మిత్రులు. వీళ్ళు ప్రతీసారి సెలవుల సమయంలో విజ్ఞానాన్ని పెంపొందించుకొనే స్థలాలకు వెళుతూ ఉంటారు. అలాగే ఈసారి తమ ఊరి దగ్గరిలోని జంతుప్రదర్శనశాలను చూడటానికి వెళ్ళారు. అక్కడి జంతువులను, పక్షులను పరిశీలిస్తే వాటి సంరక్షణా బాధ్యతలను ప్రభుత్వం వారు బాగా చేపడుతున్నట్లు అనిపించింది. అక్కడ, వాటికి సంబంధించిన ట్రైనర్‌లు, ఆహారపు అలవాట్ల గురించి, ఏ సమయంలో వేటిని వాటికి ఇవ్వాలో అన్ని వివరించే రక్షకులు ఉన్నారు.

మనము ఎప్పుడు సినిమాల్లోనూ, టి.విల్లోనూ చూసే జంతువులను, పక్షులను ఇక్కడ దగ్గరగా చూడవచ్చు.

రాజా, రవి, రాము, నడుస్తూ వాటిని చూస్తూ ఈ విధంగా మాట్లాడుకుంటున్నారు.

రాజా: మిత్రులారా! అన్ని రకాల జంతువులను, పక్షులను చూస్తున్నాము. కానీ చిన్నప్పుడు మన ఇంటిదగ్గర, చెట్ల మీద వాలే చిన్న చిన్న పక్షులు కనిపించడం లేదు. మీరు గమనించారా?

రవి: రాజా! అవి నల్లగా ఉంటాయి. కాకుల గురించేనా నువ్వు మాట్లాడేది.

రాజా: కాదు రవి అవి చాలా చిన్న పక్షులు.

రాము: రాజా, రవి గోధుమ రంగులో ఉండి, సన్నని ముక్కు ఉండే పక్షుల గురించేనా! నీవు చెప్పేది.

రాజా, రవి: ఆ......... ఆ........ అవే.

రాము: వాటిని "పిచ్చుకలు" అంటారు. ఆ పక్షులు ఇప్పుడు చాలావరకు అంతరించిపోయాయి. అవి మన ఇళ్లల్లో అటకల పైన, చెట్ల మీద గూళ్ళు కట్టుకొని, ఎంతో సవ్వడి చేస్తు ఉండేవి.

రాజా: ఎందుకు రాము అవి మనకు ఇప్పుడు కనిపించటం లేదూ?

రాము: చెట్లను నరికి వేయడం వలన, అవి గూళ్ళు నిర్మించుకొని జీవించటానికి వీలు లేకుండా పోయింది. అంతేగాకుండా చెరువులను పూడ్చి వేస్తున్నారు. నూతులను కప్పివేస్తున్నారు. త్రాగడానికి నీరూ దొరకడం లేదు. పైగా ఎండ వేడికి తట్టుకోలేక చనిపోతున్నాయి.

రవి: అంటే చెట్లు లేకపోవడం వలన అవి మాయమైపోతున్నాయా?

రాము: అవును రవి. ఇదివరకు ఇంటి పెరట్లో జామ చెట్లు, మామిడి, సీతాఫలం, సపోటా పండ్లు, పూలమొక్కలు ఉండేవి. ఈ పక్షులు హాయిగా తిని తిరిగేవి. ఇప్పుడు అటువంటి చెట్లు లేవు. అంతేకాదు గాలిలో హాయిగా ఎగరుదామంటే ఈ సెల్‌ఫోన్ టవర్లు, టి.వి.టవర్లు అడ్డంగా అడుగడుగున ఉంటున్నాయి.

ఆ సెల్‌టవర్స్ నుండి విడుదలయ్యే రేడియేషన్(తరంగాల) ప్రభావం వలన వాటి ఆరోగ్యం దెబ్బతిని చనిపోతున్నాయి.

రాజా: టెలిఫోన్ టవర్స్ వలన ఈ పక్షుల జాతి మొత్తం నశిస్తుంది. ఇదివరకు చిలుకలు, గోరువంకలు,పిచ్చుకలు ఇంకా ఎన్నో రకాల పక్షులు మనకు కనిపిస్తూ ఉండేవి. అవి ఎలక్ట్రిక్ తీగల మీద వాలి చచ్చిపోతున్నాయి. రోజూ ఎన్ని కాకులు, చిలుకలూ, గోరింకలు అలా చస్తున్నాయో! మీకు తెలుసా?

రవి: ఈ విధంగా కొనసాగితే మనం పక్షులను చిత్రాల రూపంలో చూడవలసి వస్తుందేమో కదా!

రాము: నీవు చెప్పింది నిజమే! వాటి కోసం పక్షులను రక్షించే కేంద్రాలను ఏర్పరచుకోవాలి.

రవి: ఇంకా ఎలా కాపాడుకోవాలి ఈ పక్షులను?

రాజా, రాము : ముందుగా మనం మన పెద్దలతో మాట్లాడి అంతరించిపోతున్న పక్షులను కాపాడాలి, తరువాత పర్యావరణం కాలుష్యం అవ్వకుండా తగుజాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. పక్షులను రక్షించే కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడమే కాకుండా, జాగ్రత్తగా ఆ పక్షులను మనమే కాపాడుకుందాం!

1746-జె.సాయి జ్ఞానేశ్వర్, 10వ తరగతి

గులాబీ

3578-జి.మనోజ్ వంశీ రెడ్డి, 6వ తరగతి

గులాబీ ఓ గులాబీ
చూడటానికి అందమైనది
రకరకాల రంగుల్లో ఉంటుందది
ముళ్ళ మధ్య దాగినది
సువాసనతో పరిమళింపచేయునది.
నెహ్రూ గారికి ప్రియమైనది
అందుకే పూలకే రాణీ అది.

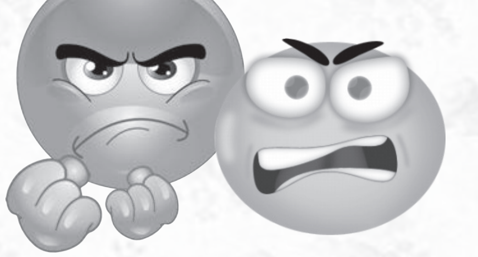

కోపం తగదు

విఖ్యాత్, హర్ష చిన్నతనం నుండి మంచి స్నేహితులు. వీరిద్దరు చదువులో ఒకరికొకరు సహాయం చేసుకుంటూ ఎప్పుడు ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులు అయ్యేవారు. ఆ తరగతిలోనే అనిల్ అనే విద్యార్థి కూడా ఉన్నాడు. హర్ష, అనిల్ సఖ్యతగా ఉండేవారు కాదు. ఒకరోజు అందరూ ఆడుతుండగా పొరపాటున అనిల్ కాలు తగిలి హర్ష పడిపోతాడు. హర్షకి అంతకముందే అనిల్‌పై కోపం ఉన్నందు వలన కావాలనే అనిల్ పడేసాడని ఊహించుకొని అనిల్‌ను తిడతాడు. అదే విధంగా మరోసారి విఖ్యాత్ హర్ష బ్యాగ్‌లో నుంచి పుస్తకము తీసుకుంటాడు. మొదటి నుంచి ఇద్దరికి ఒకరి బ్యాగ్‌లో ఒకరు చెప్పుకోకుండా పుస్తకాలు తీసుకునే అలవాటు ఉంది. విఖ్యాత్ తీసుకున్న పుస్తకము హర్షకి కూడా అవసరమై బ్యాగ్‌లో వెతుకుతుండగా అంతలో విఖ్యాత్ పుస్తకము ఇస్తాడు. విఖ్యాత్ చెప్పకుండా పుస్తకము తీసుకున్నందుకు హర్ష, విఖ్యాత్‌ను కోపంతో గట్టిగా అరుస్తాడు. దీనితో విఖ్యాత్ ఎంతో బాధపడి, ఎంత దగ్గరి స్నేహితుడైన చెప్పకుండా పుస్తకాలు తీసుకోవడం తనదే తప్పని తన స్నేహితుడైన హర్షని క్షమాపణ కోరతాడు. అయినా హర్ష మాత్రం తన కోపాన్ని తగ్గించుకోకుండా హర్షతో మాట్లడటం మానివేస్తాడు. జరిగిన విషయాన్నే పదే పదే ఆలోచించుకుంటూ సమయాన్ని ఏకాగ్రతను వృథా చేసుకోవడంతో, పరీక్షల్లో మంచి మార్కులను పొందలేకపోతాడు. మంచి మార్కులు పొందలేకపోవుటకు కారణం తన తీవ్రమైన కోపంతో కూడిన ప్రవర్తనేనని పశ్చాత్తాపం చెందుతాడు.

మనిషికి కోపం అత్యంత ప్రమాదకరమైనది. కోపం మానవునికి శత్రువు. కోపం ప్రశాంతతను దెబ్బతీస్తుంది. తోటివారిని ప్రశాంతంగా ఉండనీయదు. విచక్షణా జ్ఞానం క్రమంగా తొలగిపోతుంది. ఆప్తులు, స్నేహితులు దూరమౌతారు. సంప్రదాయాలు తొలగిపోతాయి. సంస్కారం చెడిపోతుంది. ప్రేమాభిమానాలకు దూరమౌతారు. అనారోగ్య సమస్యలు ఎదురౌతాయి. కోపం వల్ల ఎన్నో దుర్గుణాలు కూడా కలుగుతాయి. అందువల్ల మనం సుఖమయ జీవితాన్ని కోల్పోతాము. అందుకే నాతోటి స్నేహితుల్లారా కోపం ఉండవచ్చు కానీ, మితిమీరిన కోపం పనికిరాదు. కాబట్టి తొందరపడి ఎవరిపై కోపం తెచ్చుకోకుండ జాగ్రత్తగా ఉండండి.

1804-ఎస్.సాయి సుత, 10వ తరగతి

SCHOOL LIFE

- Ch. Ajay Babu,
VIII Orchids,
Adm.No. 2496

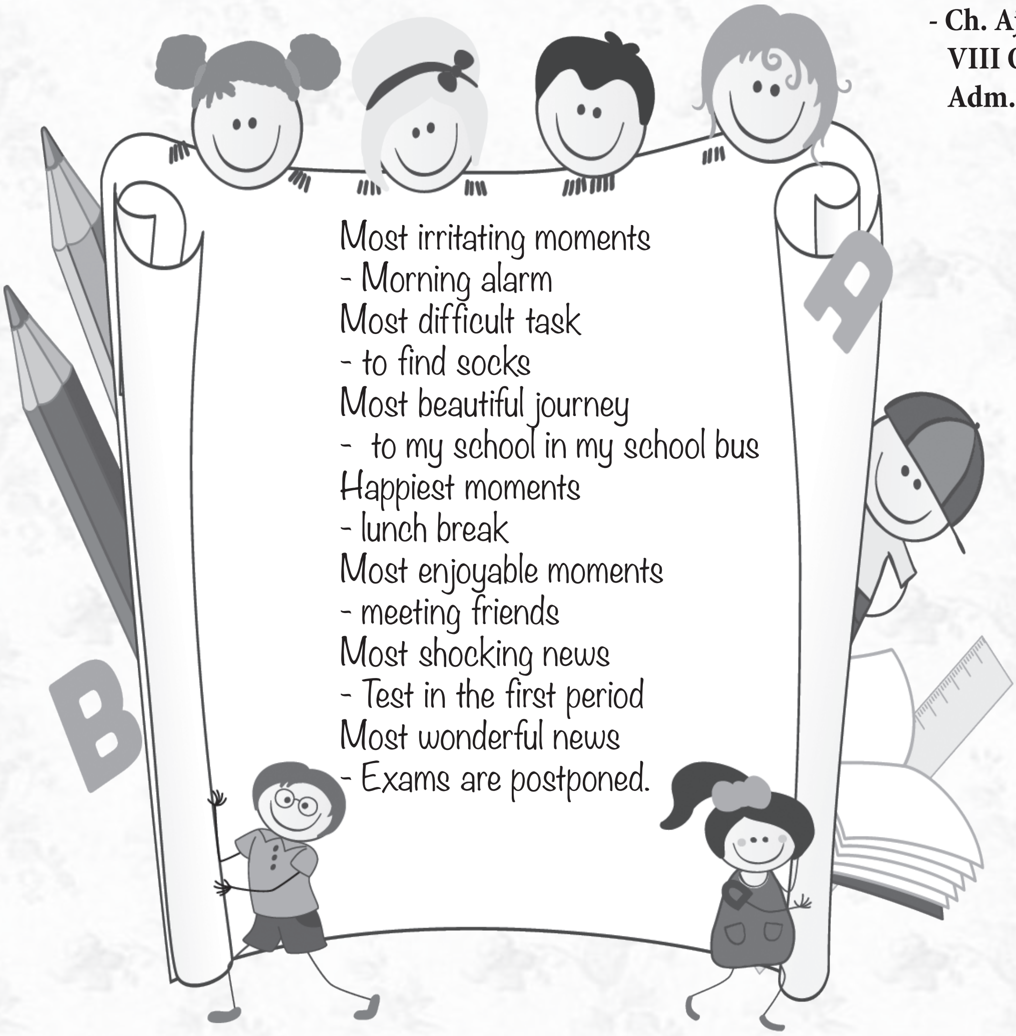

Most irritating moments
- Morning alarm

Most difficult task
- to find socks

Most beautiful journey
- to my school in my school bus

Happiest moments
- lunch break

Most enjoyable moments
- meeting friends

Most shocking news
- Test in the first period

Most wonderful news
- Exams are postponed.

Newspaper

- K. Trisha,
VII Orchids,
Adm.No. 2857

Hi! Newspaper, you give us a lot of knowledge, not only from our country but around the world. Your lines and paragraphs are dedicated to lot of topics. You bring sensational information. You inform us about politics, sports, science and technology. Yes, reading newspaper is one of the best habits. So friends, be aware of the things happening around the world. Form a habit of reading newspaper to update yourself.

Fun corner

- P. Ajay, VIII Orchids,
Adm.No. 1904

1.In a biology practical exam, examiner showed legs of bird and asked:
Examiner: Tell the bird's name.
Student: I don't know.
Examiner: You have failed. What's your name?
Student: You see my legs and tell me.

2. Son: Dad, You said that we are created by God. But Mom said that we have evolved from monkeys. Which is true?
Dad: I told you about my side of the family and she told about her side of the family.

National Jokes

1) National sister	:	Mamata Banerjee
2) National bachelor	:	Rahul Gandhi
3) National mom	:	Sonia Gandhi
4) National book	:	Face book
5) National bank	:	Swiss Bank
6) National God	:	Sachin Tendulkar
7) National show	:	Comedy nights with Kapil
8) National time pass	:	Whats app

Eight Lovely Logics

1) Make peace with your past so it doesn't spoil your present.
2) What others think of you is none of your business.
3) Time heals almost everything, give the time, some time.
4) No one is the reason of your happiness except you yourself.
5) Don't compare your life with others, your have no idea what their journey is all about.
6) Stop thinking too much, it's alright not to know all the answers.
7) Smile, you don't own all the problems in the world.
8) No one observes your pain. But everyone observes your mistakes.

- M. Sanjana, VII
Orchids, Adm.No. 2114

Life

Life is an opportunity, benefit from it.
Life is beautiful, admire it.
Life is a dream, realize it.
Life is a challenge, face it.
Life is a duty, complete it.
Life is a game, play it.
Life is a promise, fulfil it.
Life is sorrow, overcome it.
Life is a song, sing it.
Life is a struggle, accept it.
Life is a tragedy, confront it.
Life is an adventrue, dare it.
Life is luck, make it.
Life is so precious, don't waste it
Life is life, fight for it, enjoy it,
smile for it ……….

- Aryan Kumar Shaw,
VII Tulips, Adm. No.3403

A Teacher

Teacher is like a lamp.
Who gives us light of knowledge
Teacher is like a flower
Who gives us the fragrance
of education
Teacher is like a pillar
Who supports the building of progress
Teacher is like a garden
Who cultivates good qualities
in the students
Teacher is the sky
Who has endless love for students
Teacher is like a mother
Who loves all her children equally
Teacher is like a god
Who gives us new life
Oh! Teacher is great.

- A. Nitya Sree,
VII Tulips,
Adm. No.3064

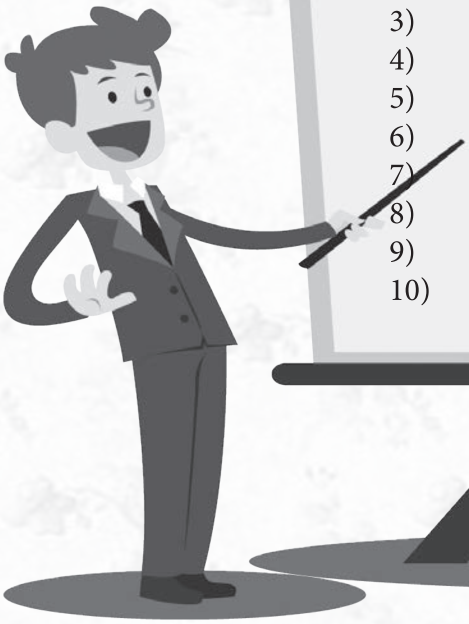

10 Ways to Improve Your Personality

1) Be a better listener
2) Read more and develop your interests
3) Be a good conversationalist
4) Have an opinion
5) Meet new people
6) Be yourself
7) Have a positive outlook and attitude
8) Be fun and have a sense of humour.
9) Be sportive and supportive.
10) Respect integrity.

- M.M. Sai Ruchitha,
VII Tulips, 2619

Jokes

Teacher – Raj, tell me the name of prime minister of our country.
Raj – I don't know teacher.
Teacher – At what speed does your father drive the bike?
Raj – I don't know teacher.
Teacher – What does a hen lay?
Raj – I don't know teacher
Teacher- Find out the answers for all these questions and tell me tomorrow
Raj (at Home)– Who is our Prime Minister?
Mom – Narendra Modi
Raj – Brother, What does a hen lay?
Brother – A hen lays eggs.
Raj – Dad, at what speed do you drive your bike?
Dad – At 80 kmph
(Next Day)
Teacher – What is your answer?
Raj – Narendra Modi lays eggs at 80 kmph

***

Teacher – Students, write an essay on "Cricket Match"
All were busy in writing except Tom.
Teacher – Tom, why are your not writing?
Tom – Teacher, I wrote.
Teacher – What did you write?
Tom – Match is stopped due to rain.

- Aryan Kumar Shaw,
VII Tulips,
Adm. No. 3403

Indian Railways

Indian Railways was first started in India in the year 1853. The first train was from Mumbai to Thane. Indian Railways is a state owned enterprise and is operated by the Government of India through the Ministry of Railways. It is one of the world's largest rail networks comprising 71,000 miles of track and 7,172 stations. In 2014-2015, the Indian Railways had a revenue of Rs 1673.50 Billion. In 1951, the various railways were nationalised as one unit and the Indian Railways became one of the largest networks of the world. Its operations cover 29 states and 7 Union territories and also provide limited international services to Nepal, Bangladesh and Pakistan.

- K. Neeraj Sai Sourya,
X Daffodils, Adm.No.2504

1) How many boards could the Mongols board if the Mongol border got bored
2) Send toast to ten tense stout saints' ten tall tents.
3) Good blood, bad blood
4) An Ape hates grape cakes

- A. Vishnu Vardhan,
VII Tulips Adm.No. 2360

Sri Alluri Seetarama Raju

Sri Alluri Seetarama Raju is a brave son of India, who laid down his life to free mother India from the oppression of the British. He was born on 4th July, 1897 in Mogallu village located near Bhimavaram in the West Godavari district. He belonged to a Telugu Kshatriya family. Alluri Venkata Rama Raju, Suryanarayanama were his parents. While pursuing his studies at Kakinada. Sri Alluri Sitarama Raju came in contact with a notable freedom fighter, Sri Madduri Annapurnayya and Rallapalli Atchuta Ramayya, a scholar of high repute. For his further studies he went to Visakhapatnam at the age of 15. Though he didn't have interest in studies, he was very keen to know more about the political condition of India at that time.

In 1857, during the first war of Independence, thousand of tribals of Gond land laid down their lives for their country. Sri Alluri Seetarama Raju went deep into the forests of Gond land to meet the tribals and inspire them to fight for India's Independence.

Soon, he was ready to attack the enemy with his army. On 22nd August, 1922 his tribal army initiated their struggle by raiding three police stations - Chintapalli Police Station, Krishnadevi Peta police station and Raja Vommangi police station on three consecutive days. In these raids they captured a huge number of guns, bayonets, cartridges and swords. They even freed a revolutionary, Veerayya Dora from jail.

The British Army was alerted by his actions and platoons of police and Army were ordered to arrest Sri Alluri Seeta Rama Raju. He again attacked the British Army at Peddavalasa and defeated them, as a result of which they had to bear heavy casualties and finally retreated from battle.

From that day onwards there was a regular war between Raju and the Brit-ishers. Raju came out triumphant in all battles. He terriorized the British army for nearly two years (1922 to 1924) and was the de facto ruler of the vast area. The Britishers were keen to kill him and deployed battalions of army and other forces. He was killed by Britishers on one fateful day.

In 1986, the postal department is-sued a 50 paise multicolored stamp in memory of freedom fighter Sri Alluri Seeta Rama Raju.

We should keep the memory of Sri Al-luri Seeta Rama Raju burning bright in our hearts - "Jai Hind".

- P. Sahith Reddy,
VII Irises,
Adm.No. 3579

PuzzleOut

1) Who is the shivering author?
A: Shakespeare
2) Who is the quickest author?
A: Jonathan Swift
3) Who is the childish author?
A: Leo Tolstoy
4) Who is the richest author?
A: Goldsmith
5) Who is the stylish author?
A: James Jeans
6) Who is the expensive author?
A: Pearl S. Buck
7) Who is the cheerful author?
A: Samuel Smiles
8) Who is the coldest author?
A: Robert Frost
9) Who is the sporting author?
A: James Hadley Chase
10) Who is the thirsty author?
A: Brooks

- G. Kousthubha,
VIII Irises, Adm.No. 3340

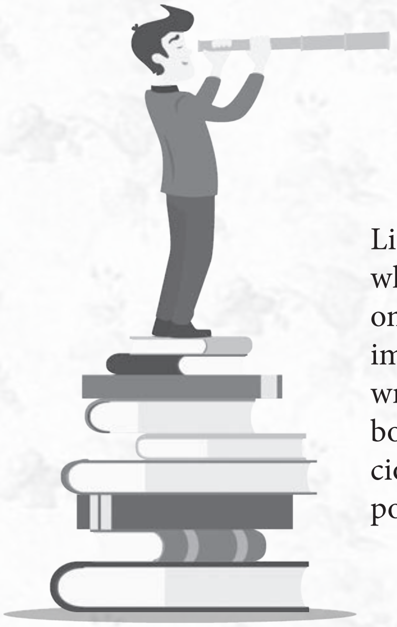

Books

Life without books is like a soul without a body, which is useless. People have their own hobbies and one of the hobbies is to read books. Reading books improves our knowledge, creativity, imagination, writing and reading skills etc., People who read books know the value of books. Books are more precious than gold. We should never underestimate the power, and the value of books.

- Ch. Sri Lakshmi,
VII Irises,
Adm. No. 2095

Our Prayer

May my mind be always given to the spirit of enquiry
and learning;
I'll never let my eye of reason be blinded
by dry and dead habit and superstitions;
I do not let my mind be subject to narrow and ugly prejudices
of class, caste, creed, religion and nationality;
I love my country and strive to realize the ideal of being
a world-citizen;
I always act toward others, as I desire them to act toward me;
I do nothing that will bring discredit
on myself, my teachers or my fellow pupils.
May my mind be without fear and my head always held high;
I will strive at all times to keep my school a lovely and
happy place,
so that all of us may be proud of it.
This is my solemn pledge and soul's prayer!

THE HOLISTIC SPIRIT OF SAIBABA CENTRAL SCHOOL .... MAKES WINNERS IN LIFE!!

MASTERING ENGLISH

- Spoken English compulsory in school from 1st standard
- Reading a book every 15 days from 5th Class onwards
- Many Creative writing tasks given – poems, essays and stories
- Compulsory public speaking in class and assembly
- Hundreds of exercises in English Grammar
- Appreciation of literature through real comprehension
- Mastering advanced vocabulary in English through sentence making with each word

MASTERING SCIENCES, SOCIAL AND MATHS

- Conceptual teaching with real life connection in sciences, social sciences and maths
- Summary writing in all topics in all subjects
- Reading textbook and writing answers to questions based on every paragraph from each chapter as revision
- Projects and model making in sciences and social sciences
- Hundreds of exercises in speed maths with monthly tests
- Advanced problem solving in Maths , Physics and Chemistry

PERSONALITY DEVELOPMENT

- Value education classes through reading and discussion
- Active singing, drama and dance clubs
- Ethics club to develop ethical values
- Adventure trips and field trips
- Active games
- Green brigade for environmental awareness
- Inspiring , motivating and caring for each child through real counselling and monitoring and inculcating self discipline with love

MASTERING OTHER LANGUAGES

- Deep appreciation of Telugu literature, practice in writing and mastering advanced vocabulary through making sentences
- Easy learning of Hindi through continuous practice by using the language in spoken and written form and getting corrected.